

Nr 5 A.

Godkänd av första kammaren den 17 juni 1921.

Godkänd av andra kammaren den 17 juni 1921.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1922 femte huvudtitel, innefattande anslagen till socialdepartementet.

(Statsutskottets utlåtanden nr 5 A, 76, 178, 179, 181, 197, 221, 222 och 228, memorial nr 38, 39 och 43 samt sammansatta stats- och andra lagutskottets nr 2 utlåtande nr 8.)

Till Konungen.

I avseende å regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1922 femte huvudtitel, innefattande anslagen till socialdepartementet, får riksdagen för Eders Kungl. Maj:t anmäla följande beslut:

Departementet.

1:o) Uti den till riksdagen den 7 januari 1921 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov i avseende å femte huvudtiteln, innefattande anslagen till socialdepartementet, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 1) att

dels från och med år 1922 höja det ordinarie anslaget till departementschefen, nu 17,000 kronor, med 7,000 kronor till 24,000 kronor;

dels besluta, att utbetalningen av avlöningen skall ske månadsvis i efterskott;

dels besluta, att vid ingången av januari månad 1922 skall till departementschefen utbetalas ett belopp, motsvarande vad han skulle för sagda månad hava i förskott uppburit, om dittillsvarande avlöningsbestämmelser fortfarande varit gällande;

dels ock för sistnämnda ändamål anvisa på extra stat för år 1922 ett förslagsanslag, högst, 2,000 kronor.

Under hänvisning till vad riksdagen under punkt 1 av sin skrivelse nr 2 A anført, får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels från och med år 1922 höjt det ordinarie anslaget till *departementschefen*, nu 17,000 kronor, med 7,000 kronor till 24,000 kronor;

dels beslutat, att utbetalningen av avlöningen skall ske månadsvis i efterskott;

dels beslutat, att vid ingången av januari månad 1922 skall till departementschefen utbetalas ett belopp, motsvarande vad han skulle för sagda månad hava i förskott uppburit, om dittillsvarande avlöningsbestämmelser fortfarande varit gällande;

dels ock för sistnämnda ändamål anvisat på extra stat för år 1922 ett förslagsanslag, högst, 2,000 kronor.

2:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2) att

dels godkänna följande stat för socialdepartementet att tillämpas från och med år 1922:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	227,500 kronor
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	5,100 »
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag, högst</i>	51,300 »
<hr/>	
<i>Förslagsanslag</i> 283,900 kronor	

dels ock under riksstatens femte huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 283,900 kronor.

Under återopande av vad riksdagen under punkt 4 av sin skrivelse nr 2 A anført, får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels bestämt antalet befattningshavare å ordinarie stat för socialdepartementet på nedanstående sätt:

Befattningshavare.	Avlöningsgrad.
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i reglementet	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i reglementet	—
1 byråchef för lagärenden, arvode enligt 5 § i reglementet	—
4 kansliråd	B 20
1 kansliråd, tillika fattigvårdsinspektör	B 20
5 förste kanslisekreterare	B 16
1 förste kanslisekreterare, tillika fattigvårdsinspektörens assistent	B 16

Befattningshavare.	Avlönings- grad.
1 registrator	B 14
4 andre kanslisekreterare	B 13
1 kontorsskrivare, kvinnlig	C 5
3 kanslibiträden, kvinnliga	C 3
3 kontorsbiträden, kvinnliga	C 2
1 förste expeditionsvakt	B 3
3 expeditionsvakter	B 1

dels godkänt följande stat för socialdepartementet att tillämpas från och med år 1922:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	227,500 kronor
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	5,100 »
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag, högst</i>	51,300 »
<hr/>	
<i>Förslagsanslag</i> 283,900 kronor	

dels ock under riksstatens femte huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken *departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli* uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppfört ett ordinarie förslagsanslag å 283,900 kronor.

3:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3) att nedsätta det ordinarie förslagsanslaget, högst, till övergångsstat för socialdepartementet, nu 15,600 kronor, med 5,200 kronor till 10,400 kronor.

Riksdagen har nedsatt det ordinarie förslagsanslaget, högst, till *övergångsstat för socialdepartementet*, nu 15,600 kronor, med 5,200 kronor till 10,400 kronor.

4:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att för upprätthållande av departementets verksamhet anvisa å extra stat för år 1922 ett förslagsanslag, högst, 19,800 kronor.

För upprätthållande av departementets verksamhet utgår för år 1921, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat ett förslagsanslag, högst, 10,500 kronor.

Av Eders Kungl. Maj:t nu föreslagen höjning av anslaget är beroende dels på den nya löneregleringen för befattningshavare vid statsdepartement m. m., vilken föranleder en ökning av anslaget med 3,200 kronor eller till 13,700 kronor, dels ock därav att inrättandet av en

andre kanslisekreterarbefattning å departementets fattigvårdsbyrå ansetts av behovet påkallat. För anställandet av ifrågavarande befattningshavare redan från och med den 1 juli 1921 har Eders Kungl. Maj:t å tilläggsstat för samma år äskat ett anslag å 1,950 kronor.

Till stöd för Eders Kungl. Maj:ts framställning om uppförande å extra stat i socialdepartementet av en andre kanslisekreterare med tjänstgöring å departementets fattigvårdsbyrå har anförts, att svårigheter i arbetet å byrån uppstått, till följd därav att, förutom fattigvårdsinspektören och hans assistent, å byrån icke finnes anställd någon tjänsteman med längre tjänstgöringsskyldighet, än som kunde påfordras av en amanuens. Fattigvårdsinspektörens liksom ock assistentens uppgifter nödvändiggjorde allt emellanåt deras bortavaro från tjänsterummet, och kunde det vid sådant förhållande inträffa, att så väl inspektören som assistenten måst samtidigt vara frånvarande. Såsom skäl för framställningen ifråga har vidare framhållits, att, då till fattigvårdsbyråns handläggning hörde ärenden, med avseende å vilka biträde av juridiskt utbildad arbetskraft vore behöfligt samt varken fattigvårdsinspektören eller hans assistent ägde juridisk utbildning, det vore önskligt, att byrån alltid hade en tjänsteman med dylik utbildning att tillgå.

Av de sålunda till stöd för framställningen anförda skälen har riksdagen icke blivit övertygad om, att behov av den ytterligare arbetskraft å byrån, varom nu är fråga, föreligger. Såsom av det ovan anförda framgår, har nämligen icke påståtts, att byråns arbetsbörd under senare tid ökats, utan synes det huvudsakliga skälet vara att söka däri, att inspektören och hans assistent till följd av resor i tjänsteärenden understundom icke kunnat deltaga vid handläggningen av de löpande göromål, som påvila byrån. Enligt riksdagens förmenande torde emellertid det å byrån förekommande arbetet kunna ordnas på sådant sätt, att endera av berörda befattningshavare alltid kan tjänstgöra å byrån. Då riksdagen jämväl funnit, att kravet på juridiskt bildad arbetskraft likaväl kan tillgodoses genom anställandet av en amanuens som en andre kanslisekreterare, har riksdagen icke kunnat bifalla Eders Kungl. Maj:ts nu ifrågavarande förslag. På grund av denna riksdagens ståndpunkt kan det av Eders Kungl. Maj:t äskade extra anslaget för upprätthållande av departementets verksamhet begränsas till 13,700 kronor.

Riksdagen, som i övrigt funnit sig böra bifalla vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, får sålunda, under hänvisning till vad riksdagen i sin skrivelse nr 2 A punkt 4 anfört, anmäla, att riksdagen *för upprätthållande av departementets verksamhet* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 13,700 kronor.

Sociala verk och inrättningar.

5:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 272) anmält, har riksdagen

dels bestämt antalet befattningshavare å ordinarie stat för riksförsäkringsanstalten på nedanstående sätt:

Antal befattningar		Avdelning och lönegrad enligt löneplanen
1	generaldirektör	A 3
3	byråchefer	B 20
4	tjänstemän	B 15
11	tjänstemän	B 13
1	kontorsskrivare, kvinnlig	C 5
9	kanslibiträden, kvinnliga	C 3
8	kontorsbiträden, kvinnliga	C 2
1	förste expeditionsvakt	B 3
3	expeditionsvakter	B 1

dels godkänt följande stat för riksförsäkringsanstalten att tillämpas från och med år 1922:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i> kronor	226,800:—
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 6,700:—
Arvode till en överläkare, <i>förslagsanslag, högst</i>	» 5,000:—
	<hr/>
	<i>Förslagsanslag</i> kronor 238,500:—

dels ock under riksstatsens femte huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken *riksförsäkringsanstalten* uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppfört ett ordinarie förslagsanslag å 238,500 kronor.

6:o) Såsom i särskild skrivelse (nr 272) anmälts, har riksdagen för *upprätthållande av riksförsäkringsanstaltens verksamhet*, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag å 1,450,000 kronor.

7:o) Såsom riksdagen i nyssberörda skrivelse anmält, har riksdagen för *riksförsäkringsanstaltens dödsfallsersättningar i anledning av livförsäk-*

ring i samband med lån ur statens egnahemslånefond å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 20,000 kronor.

8:o Eders Kungl. Maj:t har (punkterna 8, 9, 44 och 45) föreslagit riksdagen att i avvaktan på proposition i ämnet på extra stat för år 1922 beräkna

såsom ersättning till postverket för dess bestyr med uppbörd och utbetalningar för riks försäkringsanstalten ett förslagsanslag, högst, 11,700 kronor;

såsom ersättning till postsparbanken för dess bestyr med uppbörd och utbetalningar m. m. för riks försäkringsanstalten ett förslagsanslag, högst, 39,300 kronor;

såsom ersättning till postverket för dess bestyr med pensionsutbetalningar m. m. ett förslagsanslag, högst, 60,500 kronor; samt

såsom ersättning åt postsparbanken för dess bestyr med pensionsutbetalningar m. m. ett förslagsanslag av 180,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 18 mars 1921 dagtecknad proposition, nr 263, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att, i stället för de under ovanberörda punkter av statsverkspropositionen beräknade anslag, anvisa på extra stat för år 1922 dels för ersättning till postverket för dess bestyr med pensionsutbetalningar m. m. ett förslagsanslag å 143,500 kronor, dels ock för ersättning till postsparbanken för dess bestyr med den på frivilliga avgifter grundade pensionsförsäkringen ett förslagsanslag å 300 kronor.

I fråga om Eders Kungl. Maj:ts i berörda proposition gjorda framställning anmäler riksdagen sitt beslut under punkt 44 av denna skrivelse.

9:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10) att dels godkänna följande stat för försäkringsrådet att tillämpas från och med år 1922:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	66,000 kronor
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	2,000 »
Arvodet å 5,000 kronor till en var av två representanter för arbetsgivare och två representanter för arbetare, <i>förslagsanslag, högst</i>	20,000 »
	<i>Förslagsanslag</i> 88,000 kronor

dels ock under riksstatens femte huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken *försäkringsrådet* uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 88,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har i huvudsak icke givit riksgagen anledning till erinran.

I den för avlöningar till ordinarie tjänstemän avsedda anslagsposten å 66,000 kronor ingå emellertid avlöningsmedel till en sekreterare, vilken Eders Kungl. Maj:ts förslagit till uppförande i 16:de lönegraden. Enligt riksdagens beslut skall emellertid ifrågavarande befattningshavare placeras i 15:de lönegraden och kan för den skull en nedsättning i det av Eders Kungl. Maj:ts äskade anslagsbeloppet ske. Riksdagen har funnit berörda anslagspost böra nedsättas till 65,000 kronor och anslaget i sin helhet sålunda bestämmas till 87,000 kronor.

Under hänvisning till vad sålunda anförts och under återopande av vad riksdagen i sin skrivelse nr 2 A, punkt 4, anført, får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels bestämt antalet ordinarie befattningshavare hos försäkringsrådet på nedanstående sätt:

Befattningshavare.	Avlöningsgrad.
1 president	A 3
2 försäkringsråd	B 20
1 tjänsteman (sekreterare).....	B 15
1 tjänsteman (notarie)	B 13
1 kontorsskrivare, kvinnlig	C 5
1 kontorsbiträde, kvinnligt	C 2
1 expeditivsvakt	B 1

dels godkänt följande stat för försäkringsrådet att tillämpas från och med år 1922:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	65,000 kronor
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	2,000 »
Arvodet å 5,000 kronor till en var av två representanter för arbetsgivare och två representanter för arbetare, <i>förslagsanslag, högst</i>	20,000 kronor
<i>Förslagsanslag</i>	87,000 kronor.

dels ock under riksstatens femte huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken *försäkringsrådet* uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppfört ett ordinarie förslagsanslag å 87,000 kronor.

10:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11) att för upprätthållande av försäkringsrådets verksamhet, utöver anslaget å ordinarie stat, på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 78,400 kronor.

Såsom av statsrådsprotokollet framgår, har från det anslag, varom nu är fråga, till förste innehavaren av presidentämbetet i försäkringsrådet, presidenten A. Lindstedt, utgått ett personligt lönetillägg å 3,000 kronor, varigenom hans sammanlagda avlöning utgjort 15,000 kronor.

I sitt betänkande beträffande ny löneroglering för befattningshavare vid statsdepartement och centrala ämbetsverk anförde 1902 års lönerogleringskommitté (s. 142), att då enligt kommitténs förslag avlöningen för president i gruppen G skulle uppgå till 17,040 kronor, det torde kunna ifrågasättas, huruvida något personligt lönetillägg av nyss angivna art över huvud vidare borde utgå. Vid det förhållandet emellertid, att presidenten Lindstedt tidigare innehade regeringsrådsämbete och, därest han kvarstått i sistnämnda ämbete, skulle vid bifall till kommitténs förslag kommit i åtnjutande av en avlöning av 18,000 kronor, syntes det kommittén billigt, att Lindstedt, så länge han kvarstode vid ifrågavarande presidentämbete, tillerkändes ett personligt lönetillägg av 960 kronor.

Riksdagen har, efter inhämtande av närmare kändedom om de förhållanden, varunder ifrågavarande lönetillägg blivit beviljat, i likhet med departementschefen ansett sig icke kunna ansluta sig till denna kommitténs uppfattning, utan har riksdagen funnit ifrågavarande lönetillägg vara en presidenten Lindstedt såsom tjänstens förste innehavare tillerkänd förmån, som icke bör minskas av anledning att denna tjänst, liksom andra motsvarande, blivit föremål för löneroglering.

Beträffande den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna förhöjningen av förevarande anslag har riksdagen funnit densamma väl högt beräknad, och har riksdagen begränsat anslaget till 70,000 kronor.

Under erinran om vad riksdagen i sin skrivelse nr 2 A, punkt 4, anfört, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen för *upprätthållande av försäkringsrådets verksamhet*, utöver anslaget å ordinarie stat, på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 70,000 kronor.

11:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12) att dels godkänna följande stat för socialstyrelsen att tillämpas från och med år 1922:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	285,700 kronor.
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	5,000 »
Arvoden à 2,000 kronor till två fullmäktige, <i>förslagsanslag, högst</i>	4,000 »
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag, högst</i>	25,000 »

Förslagsanslag 319,700 kronor.

dels ock under riksstatens femte huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken *socialstyrelsen* uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 319,700 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har i huvudsak icke givit riksdagen anledning till erinran.

I den för avlöningar till socialstyrelsens tjänstemän beräknade anslagsposten, 285,700 kronor, ingå emellertid avlöningsmedel till åtta tjänstemän i nuvarande andra lönegraden, vilka Eders Kungl. Maj:ts föreslagit till uppförande i 16:de lönegraden enligt den nya löneregleringen för statsdepartement m. m. Enligt riksdagens beslut angående denna lönereglering hava ifrågavarande tjänstemän placerats i 15:de lönegraden, på grund varav riksdagen ansett berörda anslagspost kunna nedsättas till 278,000 kronor och anslaget i dess helhet bestämmas till 312,000 kronor. Med hänsyn härtill och under erinran om vad riksdagen under punkt 4 av sin skrivelse nr 2 A anført, får riksdagen sålunda anmäla, att riksdagen

dels bestämt antalet ordinarie befattningshavare i socialstyrelsen på nedanstående sätt:

Befattningshavare.	Avlönings- grad.
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i reglementet	—
5 byråchefer	B 20
8 tjänstemän (3 sekreterare, 1 sekreterare och inspektörsassistent, 3 förste aktuarier, 1 förste byråingenjör)	B 15
6 tjänstemän (1 byråingenjör, 4 aktuarier, 1 bibliotekarie och arkivarie)	B 13
7 kontorsskrivare, kvinnliga	C 5
8 kanslibiträden, kvinnliga	C 3
13 kontorsbiträden, kvinnliga	C 2
1 förste expeditionsvakt	B 3
2 expeditionsvakter	B 1

dels godkänt följande stat för socialstyrelsen att tillämpas från och med år 1922:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	278,000 kronor
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	5,000 »
Arvoden å 2,000 kronor till två fullmäktige, <i>förslagsanslag, högst</i>	4,000 »
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag, högst</i>	25,000 »
	Förslagsanslag 312,000 kronor;

dels ock under riksstatens femte huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken *socialstyrelsen* uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppfört ett ordinarie förslagsanslag å 312,000 kronor.

12:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit riksdagen (punkt 13) att för upprätthållande av socialstyrelsens verksamhet, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 143,000 kronor.

För upprätthållande av socialstyrelsens verksamhet har riksdagen, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1921 anvisat ett förslagsanslag, högst, 78,300 kronor.

Den av Eders Kungl. Maj:t nu föreslagna förhöjningen av förevarande anslag är föranledd dels av den numera beslutade löneregleringen för befattningshavare vid statsdepartement m. m., dels därav att särskilda medel för uppehållande av arbetena å styrelsens avdelning för livsmedelspris och kooperationsstatistik, vilka hittills utgått från vederbörande huvudtitels allmänna besparingar, ansetts böra beräknas å riksdagen, dels av ifrågasatta ökade arvoden åt styrelsens ombud, dels ock slutligen av föreslaget anslag för vissa undersökningar inom arbetarskyddets område.

För upprätthållande av socialstyrelsens verksamhet har Eders Kungl. Maj:t å tilläggsstat för år 1921 äskat ett anslag å 24,920 kronor.

Vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit riksdagen har riksdagen funnit sig kunna i huvudsak bifalla. I tvenne avseenden har riksdagen dock icke kunnat helt ansluta sig till Eders Kungl. Maj:ts förslag. Enligt detta skulle sålunda, bland annat, den för arvoden åt styrelsens ombud i anslaget ingående posten höjas från 18,000 kronor till 30,000 kronor. En så avsevärd förhöjning av anslagsposten ifråga kan riksdagen icke medgiva, och får riksdagen härvid erinra därom,

att denna post av 1919 års lagtima riksdag höjts med 8,000 kronor. Riksdagen har ansett, att den av Eders Kungl. Maj:t äskade förhöjningen av anslaget till styrelsens ombud bör kunna begränsas till 6,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit, att för vissa undersökningar inom arbetarskyddets område måtte anvisas ett belopp av 2,000 kronor å såväl 1922 års riksstat som å 1921 års tilläggsstat. Vid prövning av framställningen i denna del har riksdagen ansett anslag å tilläggsstat icke vara oundgängligen påkallat, och har riksdagen sålunda icke kunnat bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag härutinnan.

På grund av vad sålunda anförts kunna de av Eders Kungl. Maj:t äskade anslagen nedsättas, riksstatsanslaget till 137,000 kronor och anslaget å 1921 års tilläggsstat till 16,920 kronor.

I annat sammanhang återkommande till det å sistsagda års stat äskade anslaget för upprätthållande av socialstyrelsens verksamhet får riksdagen sålunda, under erinran om vad riksdagen under punkt 4 av sin skrivelse nr 2 A anført, anmäla, att riksdagen för *upprätthållande av socialstyrelsens verksamhet*, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 137,000 kronor.

13:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14) att på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 144,000 kronor att ställas till Eders Kungl. Maj:ts förfogande och användas till ersättning åt förlikningsmän m. m. för medling i arbetstvister.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen funnit sig böra bifalla. Riksdagen förutsätter emellertid, att, därest genom förordnande av s. k. fackförlikningsman någon förlikningsman för visst distrikt erhåller väsentligt minskat arbete, Eders Kungl. Maj:t nedsätter hans arvode under av riksdagen förut godkänt belopp.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 144,000 kronor att ställas till Eders Kungl. Maj:ts förfogande och användas till *ersättning åt förlikningsmän m. m. för medling i arbetstvister*.

14:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15) att till bestridande av kostnaderna för centrala skiljenämnden för vissa arbetstvister anvisa på extra stat för år 1922 ett förslagsanslag av 40,000 kronor.

Ifråga om arvodes- och omkostnadsstaten för år 1921 har centrala skiljenämnden beräknat det för nämndens verksamhet under år 1922 erforderliga anslaget till 30,000 kronor.

Vid prövning av Eders Kungl. Maj:ts föreliggande framställning har riksdagen ansett tillräckliga skäl icke föreligga att frågå de av den centrala skiljenämnden uppgjorda beräkningarna angående arvodes- och omkostnadsstat för nämnden under nästkommande år. Riksdagen finner sålunda, att det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslaget bör kunna ned-sättas med 10,000 kronor och får alltså anmäla, att riksdagen till be-stridande av *kostnaderna för centrala skiljenämnden för vissa arbetstvister* anvisat på extra stat för år 1922 ett förslagsanslag av 30,000 kronor.

15:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16) att på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 20,000 kronor såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för särskilda skiljedomare i arbetstvister.

Såsom bidrag till bestridande av kostnader för särskilda skiljedomare i arbetstvister anvisade sistlidet års riksdag dels på extra stat för år 1921 ett anslag å 20,000 kronor, dels ock å tilläggsstat för år 1920 ett anslag å 10,000 kronor. Enligt vad riksdagens vederbörande utskott inhämtat, har någon utbetalning å sistberörda anslag ej ägt rum, och torde det för innevarande år anvisade beloppet ej i nämnvärd mån komma att anlitas. Med hänsyn härtill har riksdagen ansett skäl föreligga, att det av Eders Kungl. Maj:t å 1922 års stat äskade anslaget något nedbringas, och har riksdagen minskat detsamma med 5,000 kronor. Riksdagen anmäler alltså, att riksdagen på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 15,000 kronor såsom *bidrag till bestridande av kostnaderna för särskilda skiljedomare i arbetstvister*.

16:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17) att på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 250,000 kronor att för befrämjande och organiserande av den offentliga arbetsförmedlingen i riket utgå i huvudsaklig överensstämmelse med nu gällande grunder.

Med hänsyn till den starka frekvensen vid de offentliga arbetsförmedlingsanstalterna samt det yppade livliga intresset för deras utbyg-gande, särskilt i fråga om anordningar för fackarbetsanvisningar, finner riksdagen det vara en angelägenhet av vikt, att erforderliga medel för befrämjande och organiserande av arbetsförmedlingen anvisas. Då emellertid en besparing å vid pass 9,000 kronor uppstått å det å 1920 års riksstat för ändamålet avsedda förslagsanslaget, 140,000 kronor, samt anslaget ifråga av sistlidet års riksdag höjts med 60,000 kronor till 200,000 kronor, har riksdagen funnit anslaget för år 1922 kunna begränsas till samma belopp som det för innevarande år beviljade. Under framhållande av att en nedgång å pris å tryckningskostnader under senaste tiden ägt rum och ytterligare sådan nedgång torde vara att för-

vänta, får riksdagen sålunda anmäla, att riksdagen på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 200,000 kronor att för *befrämjande och organiserande av den offentliga arbetsförmedlingen i riket* utgå i huvudsaklig överensstämmelse med nu gällande grunder.

17:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 18) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 30,000 kronor att i huvudsaklig överensstämmelse med nu gällande grunder utgå *såsom bidrag till resekostnader för medellösa arbetssökande, som av arbetsförmedlingsanstalt anvisats arbete å annan ort än där de vistas.*

18:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 350) anmält, har riksdagen för *bekämpande av arbetslösheten och lindrande av nöd* i huvudsaklig överensstämmelse med av chefen för socialdepartementet i statsrådsprotokollet över socialärenden den 20 maj 1921 angivna grunder på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 3,000,000 kronor, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel.

19:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 20) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *understöd i vissa fall åt genom tobaksmonopolets införande nödlidande personer* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 140,000 kronor.

20:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 21) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, såsom *bidrag till internationella föreningen för arbetslöshetens bekämpande* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 750 kronor.

21:o) Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 22) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, såsom *bidrag till det mellanfolkliga arbetsamtet i Basel*, på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 750 kronor.

22:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 23) har riksdagen i likhet med vad för innevarande år ägt rum,

dels åt *yrkesinspektionen* för år 1922 anvisat oförändrat ordinarie anslag, 164,100 kronor,

dels ock till *personligt lönetillägg åt yrkesinspektрисen Kerstin Hesselgren* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 1,000 kronor.

23:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24) att för upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet, utöver anslaget å

ordinarie stat, å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 63,460 kronor.

Till täckande av hyreskostnaderna för lokal åt yrkesinspektrisen har Eders Kungl. Maj:t å tilläggsstat för innevarande år äskat ett anslag å 2,160 kronor.

Då Eders Kungl. Maj:t för 1919 års lagtima riksdag framlade förslag om uppförande å yrkesinspektionens ordinarie stat av tre kvinnliga assistenter, anförde riksdagen bland annat, att riksdagen visserligen funnit den i ämnet lämnade utredningen ådagalägga behovet av att den kvinnliga yrkesinspektionen ordnades på ett mera effektivt sätt än vad dittills varit förhållandet, men att, då det måste anses vanskligt att på förhand bedöma den arbetsbörd, som kunde komma att påvila ifrågavarande befattningshavare, riksdagen funnit varsamheten bjuda, att antalet tillsvidare begränsades till två.

Att, då så kort tid förflutit, sedan yrkesinspektionen sålunda erhöll förstärkning av sina arbetskrafter, ytterligare en assistent skulle å inspektionen anställas, har riksdagen ansett sig icke kunna medgiva. Det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslaget kan således nedsättas med det för denna befattning beräknade arvodet eller 2,750 kronor. Då riksdagen emellertid funnit, att med hänsyn till nedåtgående pris å trycksaker, papper m. m. den för inköp härav beräknade anslagsposten jämväl bör kunna något minskas, har riksdagen ansett, att anslaget i sin helhet kan begränsas till 60,000 kronor.

Riksdagen, som i övrigt icke haft något att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit och som i annat sammanhang återkommer till det av Eders Kungl. Maj:t å tilläggsstat för innevarande år äskade anslaget, får alltså nu anmäla, att riksdagen för *upprätthållande av yrkesinspektionens verksamhet*, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 60,000 kronor.

24:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 25) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, såsom *bidrag till bestridande av kostnaderna för den av föreningen för arbetarskydd i Stockholm anordnade permanenta utställningen av skyddsanordningar mot olycksfall och ohälsa i arbetet* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 8,000 kronor.

25:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 278) anmält, har riksdagen

dels beslutat, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 januari 1922 äga tillämpning å befattningshavare vid statens tvångsarbetsanstalter;

dels beslutat, att uti den till samma reglemente hörande tjänsteförteckningen må under femte huvudtiteln införas följande:

Verk och befattningar.	Avdelning och lönegrad enligt löne- planen
Femte huvudtiteln.	
Statens tvångsarbetsanstalter.	
1 direktör	B 17
1 direktör	B 15
1 pastor och förste lärare	B 15
1 kamrerare	B 14
1 assistent	B 12
1 assistent	B 9
2 assistenter, kvinnliga	C 6
1 trädgårdsmästare	B 6
3 uppsyningsmän	B 5
11 förste förmän	B 4
41 förmän	B 2
3 första vaktfruar	C 3
13 vaktfruar.....	C 1

dels godkänt följande särskilda bestämmelser att från och med den 1 januari 1922 lända till efterrättelse beträffande tjänstemän vid statens tvångsarbetsanstalter, nämligen:

tjänsteman vid statens tvångsarbetsanstalter är skyldig att tjänstgöra jämväl vid alkoholistanstalt, som är förenad med tvångsarbetsanstalt;

tjänsteman vid statens tvångsarbetsanstalter är skyldig att underkasta sig den förflyttning till fängvårdsanstalt, som kan bliva honom i behörig ordning ålagd, ägande emellertid sålunda förflyttad tjänsteman att åtnjuta aylöning och ersättning för flyttningskostnad i överensstämmelse med stadgandena i 13 § 3 mom. samt 27 § i avlöningsreglementet;

tjänsteman vid statens tvångsarbetsanstalter skall, om han därtill förordnas, vara skyldig att såsom vikarie bestrida befattning i samma eller lägre lönegrad;

tjänsteman vid statens tvångsarbetsanstalter, tillhörande någon av 1—6 lönegraderna under avdelning B eller 1—3 lönegraderna under avdelning C enligt avlöningsreglementets 9 §, må även i andra fall än vid skada till följd av olycksfall i tjänsten, enligt av Eders Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser, erhålla erforderlig läkarvård

jämte läkemedel på vederbörande tvångsarbetsanstalts bekostnad, dock att vård å sjukhus, sanatorium eller annan dylik vårdanstalt icke må vid sådant sjukdomsfall bestridas av tvångsarbetsanstalts medel under tid, då tjänstemannen åtnjuter oavkortad lön;

dels godkänt följande förslag till stater för statens tvångsarbetsanstalter:

Ordinarie stat.

A. Avlöningsstat.

Tvångsarbetsanstalten å Svartsjö.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i> ...	kronor	176,000: —
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	5,000: —
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	18,000: —

Tvångsarbetsanstalten i Landskrona.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i> ...	kronor	60,000: —
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	»	2,000: —
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	»	15,000: —

B. Omkostnadsstat.

Tvångsarbetsanstalten å Svartsjö.

Övriga kostnader för driften, <i>förslagsanslag</i>	kronor	150,000: —
---	--------	------------

Tvångsarbetsanstalten i Landskrona.

Övriga kostnader för driften, <i>förslagsanslag</i>	kronor	130,000: —
		<hr/>
Summa <i>förslagsanslag</i>	kronor	556,000: —

Övergångsstat.

	Lön eller motsvarande	Tjänst- görings- penningar eller motsvarande	Arvode för särskilt uppdrag	Summa
Tvångsarbetsanstalten å Svartsjö.				
1 lärare, arvode	1,200	900	—	2,100 ¹⁾
Till ålderstillägg, förslagsvis	—	—	—	400
Tvångsarbetsanstalten i Landskrona.				
1 förste förman (med förordnande såsom uppsyningsman	1,000	550	200	1,750 ²⁾
1 förste förman	1,000	550	—	1,550 ²⁾
1 d:o d:o	1,000	550	—	1,550 ²⁾
1 förman	800	500	—	1,300 ²⁾
2 förmän	1,600	1,000	—	2,600 ²⁾
Till ålderstillägg, förslagsvis	—	—	—	900
Till hyresersättningar och vedanslag, där förmån av fri bostad med bränsle icke åtnjutes, samt till beklädnads- ersättning, förslagsvis	—	—	—	2,850
Summa förslagsanslag	—	—	—	15,000

¹⁾ Efter 5 år kan den del arvodet, som motsvarar lön, höjas med 400 kronor och efter 10 år med ytterligare 400 kronor.

²⁾ Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.

dels ock under riksstatens femte huvudtitel, med uteslutande av de i samma stat under rubriken statens tvångsarbetsanstalter uppförda särskilda ordinarie anslag, uppfört under rubriken *statens tvångsarbetsanstalter* ett ordinarie förslagsanslag av 556,000 kronor samt under rubriken statens tvångsarbetsanstalter: övergångsstat ett ordinarie förslagsanslag av 15,000 kronor.

26:o) Såsom i särskild skrivelse (nr 278) anmälts, har riksdagen till *driftkostnader för statens vårdanstalt för alkoholister vid Svartsjö* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag å 50,000 kronor.

27:o) Såsom riksdagen i nyssberörda skrivelse anmält, har riksdagen för *anordnande och drivande av en ny statens vårdanstalt för alkoholister i Landskrona* anvisat å extra stat för år 1922 ett förslagsanslag å 10,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att med avseende å anstaltens organisation, drift och övriga därmed sammanhängande frågor fatta de beslut, vartill förhållandena giva anledning.

28:o) Såsom i särskild skrivelse (nr 270) anmälts, har riksdagen beviljat dels till *avlöningar och vikariatsersättningar åt befattningshavare vid statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister* å extra stat för år 1922 ett förslagsanslag, högst, 38,395 kronor, *dels ock till bidrag för driftkostnaderna i öfrigt för ifrågavarande anstalt* å extra stat för år 1922 ett förslagsanslag av 58,000 kronor.

29:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 270) anmält, har riksdagen avslagit Eders Kungl. Maj:ts framställning om anordnande av en ny statens vårdanstalt för alkoholister å Ventholms kungsgård.

30:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 30) föreslagit riksdagen att på extra stat för år 1922 anvisa

dels ett förslagsanslag av 100,000 kronor såsom bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader,

dels ett förslagsanslag av 17,000 kronor till bestridande av statens kostnader för farliga alkoholister, handräckning, läkarutlåtanden, vittnesersättningar m. m.,

dels ett reservationsanslag av 10,000 kronor såsom bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter,

dels ock ett förslagsanslag, högst, 3,600 kronor, till sakkunnigt biträde hos socialstyrelsen för ärenden rörande alkoholistvården,

ävensom medgiva,

att jord, som står under kronans omedelbara disposition eller som tillhör någon av de under bruk och bergverk för nödigt skogsfång upplåttna allmänningar eller någon av de genom domänstyrelsens försorg utarrenderade kronoegendomar, vilka icke upplåtits till förenade mötespassevolanskassornas fond, stuterierna eller Vadstena krigsmanshusfond, må, efter av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall verkställd prövning, utan särskild ersättning till kronan på de vilkor i övrigt, Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma, upplåtas till landsting, kommun, förening, stiftelse eller annan för anordnande av allmän alkoholistanstalt.

Under förevarande punkt har Eders Kungl. Maj:t till behandling upptagit frågan om den maximiavgift för vårdade personer, som erkända och enskilda alkoholistanstalter må äga att betinga sig, därest de vilja komma i åtnjutande av statsbidrag till sina driftkostnader, och har Eders Kungl. Maj:t härutinnan föreslagit en höjning av vårdavgiften från dess nuvarande bolopp, 3 kronor, till 5 kronor per dag.

Vid övervägande av denna fråga har riksdagen visserligen å ena sidan ansett det kunna ifrågasättas, huruvida icke med hänsyn till den prisstegring, som inträffat, sedan berörda maximiavgift år 1915 fast-

ställdes, en höjning av densamma måste anses skälig och av förhållandena påkallad. Å andra sidan har emellertid riksdagen icke kunnat undgå att finna, att förslaget genomförande skulle komma att medföra, att ett antal kommuner, i främsta rummet de minst bärkraftiga, komme att underlåta att använda sig av interneringsinstitutet, i det att kostnaderna skulle verka avskräckande. Riksdagen har av sistnämnda anledning och med hänsyn jämväl till numera nedåtgående konjunkturen ansett sig icke kunna ansluta sig till Eders Kungl. Maj:ts framställning. Riksdagen har i stället funnit sig böra medgiva Eders Kungl. Maj:t rätt att, därest förhållandena nästkommande år så påkalla, disponera det för sagda år äskade förslagsanslaget i samma omfattning och på enahanda sätt, som riksdagen i sin skrivelse nr 356 medgivit Eders Kungl. Maj:t i fråga om det för innevarande år beviljade anslaget.

Vad Eders Kungl. Maj:t i övrigt under förevarande punkt föreslagit riksdagen har icke givit riksdagen anledning till erinran, och får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

I) på extra stat för år 1922 anvisat

dels ett förslagsanslag av 100,000 kronor såsom *bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader,*

dels ett förslagsanslag av 17,000 kronor till *bestridande av statens kostnader för farliga alkoholister, handräckning, läkarutlåtanden, vittnesersättningar m. m.,*

dels ett reservationsanslag av 10,000 kronor såsom *bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter,*

dels ock ett förslagsanslag, högst, 3,600 kronor, till *sakkunnigt biträde hos socialstyrelsen för ärenden rörande alkoholistvården,*

II) medgivit, att jord, som står under kronans omedelbara disposition eller som tillhör någon av de under bruk och bergverk för nödigt skogsfång upplåtna allmänningar eller någon av de genom domänstyrelsens försorg utarrenderade kronoegendomar, vilka icke upplåtits till förenade mötespassevolanskassornas fond, stuterierna eller Vadstena krigsmanshusfond, må, efter av Eders Kungl. Maj:t i varje särskilt fall verkställd prövning, utan särskild ersättning till kronan på de villkor i övrigt, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma, upplåtas till landsting, kommun, förening, stiftelse eller annan för anordnande av allmän alkoholistanstalt,

III) medgivit, att av ovan berörda anslag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader må, därest förhållandena så påkalla, utöver det enligt kungörelsen den 27 oktober 1916 angående statsbidrag till driftkostnaderna vid alkoholistanstalter utgående statsbidraget,

för år 1922 utgå ett tilläggsbelopp av den storlek, att totala driftkostnadsbidraget till erkända alkoholistanstalter för vårddag räknat utgör högst 3 kronor 50 öre för såväl tvångsinternerad som frivilligt ingående samt att totala driftkostnadsbidraget till enskilda alkoholistanstalter utgör högst 3 kronor för vårddag, allt enligt de villkor, som Eders Kungl. Maj:t bestämmer.

31:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 31) föreslagit riksdagen att *dels* till främjande av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder på extra stat för år 1922 anvisa ett belopp av 25,750 kronor, därav ett förslagsanslag, högst, 22,750 kronor, och ett reservationsanslag å 3,000 kronor;

dels besluta, att av nämnda förslagsanslag, högst 22,750 kronor, skola under de villkor, som av Eders Kungl. Maj:t prövas lämpliga, utgå:

a) till främjande av svenska sällskapet för nykterhet och folkuppfostran, det år 1837 stiftade nykterhetssällskapets verksamhet	kronor 10,000: —
b) till främjande av järnvägsmännens helnykterhetsförbunds verksamhet	» 2,000: —
c) till främjande av Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlings upplysningsbyrås verksamhet	» 10,000: —
d) såsom bidrag till uppehållande av internationella byråns i Lausanne för alkoholismens bekämpande verksamhet	» 750: —
	<hr/>
	Summa kronor 22,750: —;

dels ock besluta, att ovannämnda reservationsanslag å 3,000 kronor skall ställas till Eders Kungl. Maj:ts förfogande för främjande på annat sätt av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder.

Vad Eders Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, har riksdagen bifallit, och får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum,

dels till främjande av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder på extra stat för år 1922 anvisat ett belopp av 25,750 kronor, därav ett förslagsanslag, högst, 22,750 kronor, och ett reservationsanslag å 3,000 kronor:

dels beslutat att av nämnda förslagsanslag, högst, 22,750 kronor, skola under de villkor, som av Eders Kungl. Maj:t prövas lämpliga, utgå:

a) till främjande av svenska sällskapet för nykterhet och folkupfostran, det år 1837 stiftade nykterhetssällskapets verksamhet	kronor 10,000: —
b) till främjande av järnvägsmännens helnykterhetsförbunds verksamhet	» 2,000: —
c) till främjande av Sveriges nykterhetssällskaps representantförsamlings upplysningsbyrås verksamhet	» 10,000: —
d) såsom bidrag till uppehållande av internationella byråns i Lausanne för alkoholismens bekämpande verksamhet	» 750: —
	<hr/> Summa kronor 22,750: —

dels ock beslutat, att ovannämnda reservationsanslag å 3,000 kronor skall ställas till Eders Kungl. Maj:ts förfogande för främjande på annat sätt av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder.

32:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 382) anmäler, har riksdagen till understöd åt nykterhetsnämnderna samt till åtgärder, avseende att främja den uppgift, som åligger dessa nämnder i enlighet med vissa angivna grunder och de närmare bestämmelser, som må av Eders Kungl. Maj:t fastställas, å 1922 års stat beviljat ett förslagsanslag, högst, 100,000 kronor, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel.

33:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33) att från och med år 1922 höja det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till sjukkasseväsandets befrämjande, nu 1,700,000 kronor, med 1,200,000 kronor till 2,900,000 kronor, samt att medgiva sådan ändring i grunderna för statsbidrag åt sjukkassor, att vad nu är stadgat med avseende å medlem, vilken tillförsäkrats kontant sjukhjälp till belopp, överstigande 4 kronor per dag, i stället skall gälla med avseende å medlem, som tillförsäkrats sådan sjukhjälp till belopp, överstigande 10 kronor för dag.

Sedan flera år tillbaka har riksdagen å ordinarie stat anvisat ett förslagsanslag till sjukkasseväsandets befrämjande. Vidare hava å extra stat anvisats förslagsanslag för understödjande av sjukkassor, som meddela moderskapsunderstöd, samt för beredande av extra statsbidrag åt registrerade sjukkassor.

Vad beträffar förslagsanslaget för sjukkasseväsandets befrämjande har 1919 års riksdag med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning från och med år 1920 höjt nämnda förslagsanslag med 150,000 kronor från 1,550,000 kronor till 1,700,000 kronor.

Ifrågavarande anslag utgår från början av 1921 enligt de grunder, som innehållas i kungörelsen den 11 oktober 1920 angående statsbidrag åt sjukkassor (sv. förf.-saml. nr 689). Berörda kungörelse, varigenom dittills gällande kungörelse i ämnet av den 4 juli 1910 (nr 77 sid. 33) upphävdes, utfärdades på grund av 1920 års riksdags i anledning av särskilda motioner fattade beslut om vissa ändringar i då gällande grunder. Innebörden av nämnda ändringar är, att statsbidrag skall utgå med två kronor för medlem i sjukkassa — för sjukkasemedlem, som är medlem jämväl i annan sjukkassa, dock endast med en krona — samt med 50 öre för medlem i fortsättningskassa, under det motsvarande bidrag enligt kungörelsen av den 4 juli 1910 utgjorde en krona, 50 öre respektive 25 öre.

Eders Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag om höjning av förevarande anslag är föranlett dels av nyssberörda, av riksdagen vidtagna ändringar i grunderna för statsbidrags utgående dels ock därav att den frivilliga sjukasserörelsen för närvarande befinner sig i jämförelsevis kraftig tillväxt.

Beträffande den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna ändringen av grunderna för statsbidragets utgående är denna föranledd därav, att den gällande inskränkningen med avseende å dylikt bidrags åtnjutande med nuvarande penningvärde ansetts utgöra ett kännbart hinder för sjukasserörelsens framtida utveckling och spridning.

Med åberopande av det yttrande rörande statsbidragets belopp, som avgivits av socialstyrelsen, har departementschefen, i betraktande av sjukhjälpens verksamhetens fortgående utveckling ansett sig för år 1922 böra under denna punkt beräkna anslagsbehovet till 2,900,000 kronor. Riksdagen åter håller före, att, då med nedåtgående konjunkturer säkerligen en viss stagnation jämväl å detta område kommer att göra sig gällande, anslaget för år 1922 torde kunna begränsas till 2,800,000 kronor.

Vidare har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att den kontanta, dagliga sjukhjälp, som för erhållande av statsbidrag icke får överskridas, måtte höjas från hittills stadgade 4 kronor till 10 kronor. Riksdagen finner skäl föreligga för en jämkning av detta belopp men har ansett sig böra stanna för en höjning med 100 % eller för 8 kronor.

Vad departementschefen i övrigt uttalat har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Under åberopande av vad riksdagen sålunda anfört får riksdagen under förevarande punkt anmäla, att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning

dels från och med år 1922 höjt det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till *sjukkasväsändets befrämjande*, nu 1,700,000 kronor, med 1,100,000 kronor till 2,800,000 kronor,

dels ock medgivit sådan ändring i grunderna för statsbidrag åt sjukkassor, att vad nu är stadgat med avseende å medlem, vilken tillförsäkrats kontant sjukhjälp till belopp, överstigande 4 kronor per dag, i stället skall gälla med avseende å medlem, som tillförsäkrats sådan sjukhjälp till belopp, överstigande 8 kronor för dag.

34:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 34) att för beredande av extra statsbidrag för år 1921 åt sjukkassor, som registrerats enligt lagen om sjukkassor den 4 juli 1910, på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 1,900,000 kronor att fördelas i huvudsaklig överensstämmelse med nu gällande grunder, dock med den ändring att vad nu är stadgat med avseende å medlem, som av kassan uppburit sjukhjälp eller moderskapshjälp till belopp, överstigande 4 kronor för dag, i stället skall gälla med avseende å medlem, som uppburit sådan hjälp till belopp, överstigande 10 kronor för dag.

Riksdagen, som av samma anledning som under punkt 33 omförmalts, ansett en nedsättning å 100,000 kronor kunna ske i det av Eders Kungl. Maj:t åskade anslaget, får sålunda, under åberopande av vad under sagda punkt anförts, anmäla, att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning för beredande av *extra statsbidrag för år 1921 åt sjukkassor, som registrerats enligt lagen om sjukkassor den 4 juli 1910*, på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 1,800,000 kronor att fördelas i huvudsaklig överensstämmelse med nu gällande grunder, dock med den ändring att vad nu är stadgat med avseende å medlem, som av kassan uppburit sjukhjälp eller moderskapshjälp till belopp, överstigande 4 kronor för dag, i stället skall gälla med avseende å medlem, som uppburit sådan hjälp till belopp, överstigande 8 kronor för dag.

35:o) Eders Kungl. Maj:t har förslagit riksdagen (punkt 35) att för understödjande av sjukkassor, som meddela moderskapsunderstöd, på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 150,000 kronor att fördelas i enlighet med de grunder och på de villkor, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmas.

Under hänvisning till vad riksdagen i punkt 33 här ovan i tillämpliga delar anført får riksdagen, som icke haft något att erinra mot den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna förhöjningen av ifrågavarande anslag, sålunda anmäla, att riksdagen för *understödjande av sjukkassor, som meddela moderskapsunderstöd*, på extra stat för år 1922 anvisat ett förslags-

anslag av 150,000 kronor att fördelas i enlighet med de grunder och på de villkor, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmas.

36:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 36) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 6,000 kronor, att ställas till Eders Kungl. Maj:ts förfogande för uppehållande under nämnda år av tillsyn över *understödsföreningar*.

37:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 37) att för gäldande av kostnader för tillämpningen av lagen om arbetstidens begränsning m. m. på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 164,100 kronor.

Enligt den av riksdagen nyligen antagna lagen om arbetstidens begränsning komma vissa uppgifter, som nu påvila socialstyrelsen, att från och med den 1 juli 1921 åligga arbetsrådet. I följd härav lär av det i förevarande anslag ingående belopp, som beräknats för socialstyrelsens arbetarskyddsbyrå, någon del i stället böra disponeras för arbetsrådet. Enahanda förhållande gör sig gällande i fråga om motsvarande, av 1920 års riksdag beviljade anslag, såvitt angår senare hälften av innevarande år.

Under erinran härom och då riksdagen funnit sig böra bevilja det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet, får riksdagen, under hänvisning jämväl till vad riksdagen i sin skrivelse nr 2 A punkt 4 anfört, anmäla, att riksdagen för *gäldande av kostnader för tillämpningen av lagen om arbetstidens begränsning* m. m. på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 164,100 kronor.

38:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 38) *dels* godkänna följande stat för pensionsstyrelsen att tillämpas från och med år 1922:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	609,700 kronor
Vikariatsersättning, <i>förslagsanslag</i>	21,000 »
Arvode till generaldirektörens ställföreträdare, <i>förslagsanslag, högst</i>	1,000 »
	Förslagsanslag 631,700 kronor

dels ock under riksstatsens femte huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken pensionsstyrelsen uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 631,700 kronor.

Vad Eders Kungl. Maj:t sålunda föreslagit har i huvudsak icke givit riksdagen anledning till erinran.

I ovanberörda anslagspost å 609,700 kronor ingå emellertid avlöningsmedel till åtta tjänstemän i andra lönegraden (sekreterare och förste aktuarier), vilka Eders Kungl. Maj:t föreslagit till uppförande i 16:de lönegraden. Enligt riksdagens fattade beslut hava dessa tjänstemän placerats i 15:de lönegraden, på grund varav riksdagen ansett anslagsposten ifråga kunna nedsättas till 602,000 kronor och anslaget i sin helhet sålunda bestämmas till 624,000 kronor. Med hänsyn härtill och under erinran om vad riksdagen under punkt 4 av sin skrivelse nr 2 A anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels bestämt antalet ordinarie befattningshavare i pensionsstyrelsen på nedanstående sätt:

Befattningshavare.	Avlöningsgrad.
1 generaldirektör	A 3
8 byråchefer	B 20
8 tjänstemän (sekreterare, förste aktuarier)	B 15
24 tjänstemän (notarier, aktuarier)	B 13
3 kontorsskrivare, kvinnliga	C 5
20 kanslibiträden, kvinnliga	C 3
69 kontorsbiträden, kvinnliga	C 2
1 förste expeditionsvakt	B 3
4 expeditionsvakter	B 1

dels godkänt följande stat för pensionsstyrelsen att tillämpas från och med år 1922:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	602,000 kronor
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	21,000 »
Arvode till generaldirektörens ställföreträdare, <i>förslagsanslag, högst</i>	1,000 »

Förslagsanslag 624,000 kronor

dels ock under riksstatsens femte huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken *pensionsstyrelsen* uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppfört ett ordinarie förslagsanslag å 624,000 kronor.

39:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 39) att för upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet m. m., utöver anslaget på ordinarie stat, på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag å 734,000 kronor.

För upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet m. m. har riksdagen, utöver anslaget å ordinarie stat, å extra stat för år 1921 anvisat ett förslagsanslag å 586,000 kronor.

I det statsrådsprotokoll över civilärenden, som finnes bifogat statsverkspropositionen till 1920 års riksdag angående anslag under femte huvudtiteln, har ifrågakvarande förslagsanslag beräknats på följande sätt:

lönertillegg till generaldirektören	kronor	4,000: —
ersättning till sakkunniga hos pensionsstyrelsen	»	12,000: —
avlönning åt extra och tillfälliga ledamöter, extra tjänstemän och amanuenser samt andra extra biträden ävensom extra vaktmästare, förslagsvis	»	245,000: —
ersättning till en överläkare samt medicinskt biträde i övrigt hos styrelsen, förslagsvis	»	18,000: —
ersättning åt styrelsens ombud, förslagsvis	»	100,000: —
resekostnadsersättning åt nämnda ombud, förslagsvis	»	70,000: —
resekostnadsersättning åt styrelsen samt dess sakkunniga, högst	»	5,000: —
städning av ämbetslokalen, värme och belysning, förslagsvis .. skrivmaterialier, telefon, böcker, bindning av kontorsböcker m. m., förslagsvis	»	22,000: —
tryckningskostnader, förslagsvis	»	25,000: —
inköp av inventarier, inklusive skriv- och räknemaskiner, förslagsvis	»	50,000: —
anskaffande av inventarier för fastigheten nr 5 vid Englebrectsgatan, förslagsvis	»	15,000: —
vakhållning nattetid inom styrelsens lokaler, utgifter för fastigheterna samt diverse utgifter, förslagsvis	»	10,000: —
		10,000: —
	Summa kronor	586,000: —

Den av Eders Kungl. Maj:t nu föreslagna förhöjningen av förevarande anslag är i huvudsak föranledd av den nya löneregleringen för befattningshavare i statsdepartement och centrala ämbetsverk. Härjämte erfordras en höjning av anslaget dels enär vissa i anslaget ingående poster visat sig otillräckliga dels ock för anskaffande av inventarier till nya lokaler i pensionsstyrelsens fastigheter.

Anslaget till upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet m. m. under år 1922 har enligt det föreliggande förslaget beräknats på följande sätt:

lönstillägg till generaldirektören	kronor	4,000:—
ersättning till sakkunniga hos pensionsstyrelsen	»	12,000:—
avlönning åt extra och tillfälliga ledamöter, extra tjänstemän och amanuenser samt andra extra biträden ävensom extra vaktmästare, förslagsvis	»	327,000:—
ersättning till en överläkare samt medicinskt biträde i övrigt hos styrelsen, förslagsvis	»	18,000:—
ersättning åt styrelsens ombud, förslagsvis	»	100,000:—
resekostnadsersättning åt nämnda ombud, förslagsvis	»	70,000:—
resekostnadsersättning åt styrelsen samt dess sakkunniga, högst	»	8,000:—
städning av ämbetslokalen, värme och belysning, förslagsvis skrivmaterialier, telefon, böcker, bindning av kontorsböcker m. m., förslagsvis	»	37,000:—
tryckningskostnader, förslagsvis	»	35,000:—
inköp av inventarier, inklusive skriv- och räknemaskiner, för- slagsvis	»	65,000:—
anskaffande av inventarier m. m. för nya lokaler i fastigheterna nr 5 och nr 7 vid Engelbrektsgatan, förslagsvis	»	15,000:—
vaktställning nattetid inom styrelsens lokaler, utgifter för fastig- heterna samt diverse utgifter, förslagsvis	»	25,000:—
	»	18,000:—
		<hr/>
	Summa kronor	734,000:—

Såsom av ovanstående tablå framgår och 1902 års löneregleringskommitté i sitt betänkande med utredning och förslag beträffande den nya löneregleringen påpekat, åtnjuter förste innehavaren av generaldirektörsämbetet, generaldirektören J. G. A. af Jochnick utöver sin ordinarie avlöning av det extra anslaget ett personligt lönstillägg å 4,000 kronor, vadan hans sammanlagda löneinkomster uppgå till 15,000 kronor. Då generaldirektören i pensionsstyrelsen enligt kommitténs förslag skulle komma i åtnjutande av en avlöning av 17,040 kronor, syntes kommittén icke anledning förefinnas till förenämnda personliga lönstillägg. I likhet med departementschefen har emellertid riksdagen, efter tagen del om de förhållanden, varunder lönstillägget tillkommit, icke ansett sig kunna ansluta sig till den av kommittén härutinnan uttalade uppfattningen, utan finner riksdagen ifrågavarande lönstillägg vara en generaldirektören af Jochnick såsom förste innehavare av tjänsten tillerkänd förmån, som icke bör honom fränkännas av anledning att denna tjänst, liksom andra motsvarande, blivit föremål för lönereglering.

Vidkommande härefter den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna förhöjningen av förevarande anslag har riksdagen icke kunnat undgå att finna det med hänsyn till den nya löneregleringens genomförande äskade beloppet, 82,000 kronor, vara för högt beräknat. Likaledes finner sig riksdagen

böra ifrågasätta, huruvida icke en del av övriga i anslaget ifråga ingående poster beräknats till onödigt höga belopp. Detta gäller, enligt riksdagens förmenande, posten för städning av ämbetslokalen, värme och belysning, den för inköp av skrivmaterialier och böcker m. m. beräknade posten, posten för tryckningskostnader samt den för vakthållning nattetid inom styrelsens lokaler, utgifter för fastigheterna m. m. beräknade posten. Riksdagen, som anser, att med hänsyn till i allmänhet nedåtgående pris en jämkning av dessa poster bör kunna äga rum, har funnit sig böra nedsätta anslaget i dess helhet med 34,000 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts och under erinran om vad riksdagen i sin skrivelse nr 2 A, punkt 4, anført i fråga om avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen för *upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet m. m.*, utöver anslaget på ordinarie stat, på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag å 700,000 kronor.

40:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 40) *dels* att för bestridande av den på staten belöpande kostnad för pensionstillägg och understöd till de personer, som äro därtill berättigade jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring enligt dess lydelse före lagen den 8 juni 1915, på extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag av 17,480,000 kronor, *dels ock* medgiva, att av nämnda förslagsanslag må gäldas kostnaderna för statens bidrag till barntillägg för personer, som genom lagen den 8 juni 1915 om övergångsbestämmelser i anledning av pensionsförsäkringslagen blivit delaktiga i den allmänna pensionsförsäkringen, ävensom till den jämlikt pensionsförsäkringslagen anordnade på frivilliga avgifter grundade försäkring.

Riksdagen, som icke funnit skäl till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställningar, får alltså anmäla, att riksdagen

dels för bestridande av den på staten belöpande kostnad för pensionstillägg och understöd till de personer, som äro därtill berättigade jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring enligt dess lydelse före lagen den 8 juni 1915, på extra stat för år 1922 beviljat ett förslagsanslag av 17,480,000 kronor,

dels ock medgivit, att av nämnda förslagsanslag må gäldas kostnaderna för statens bidrag till barntillägg för personer, som genom lagen den 8 juni 1915 om övergångsbestämmelser i anledning av pensionsförsäkringslagen blivit delaktiga i den allmänna pensionsförsäkringen, ävensom till den jämlikt pensionsförsäkringslagen anordnade på frivilliga avgifter grundade försäkring.

41:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit riksdagen (punkt 41) att på extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag, högst, 5,570,000 kronor, att utgå som bidrag till tackande av statens kostnad för understöd enligt 33 § i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring åt de personer, som genom lagen den 8 juni 1915 om övergångsbestämmelser i anledning av förstnämnda lag blivit delaktiga i den allmänna pensionsförsäkringen.

Då de av pensionsstyrelsen verkställda beräkningarna angående behovet av anslag för ifrågavarande ändamål för år 1922 uppgjorts med tillämpning av utav riksdagen förut godkända grunder, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen på extra stat för år 1922 beviljat ett förslagsanslag, högst, 5,570,000 kronor, att utgå som *bidrag till tackande av statens kostnad för understöd enligt 33 § i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring åt de personer, som genom lagen den 8 juni 1915 om övergångsbestämmelser i anledning av förstnämnda lag blivit delaktiga i den allmänna pensionsförsäkringen.*

42:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen medgiva (punkt 42) att av det förslagsanslag, som kan komma att för år 1922 beviljas för bestridande av den på staten belöpande kostnad för pensionstillägg och understöd till de personer, som äro därtill berättigade jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring enligt dess lydelse före lagen den 8 juni 1915, må för vidtagande av åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet jämlikt de föreskrifter, som av Eders Kungl. Maj:t meddelas, av pensionsstyrelsen under år 1922 disponeras ett belopp av högst 650,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har riksdagen funnit sig böra bifalla och får alltså anmäla, att riksdagen medgivit att av det förslagsanslag, som kan komma att för år 1922 beviljas för bestridande av den på staten belöpande kostnad för pensionstillägg och understöd till de personer, som äro därtill berättigade jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring enligt dess lydelse före lagen den 8 juni 1915, må *för vidtagande av åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet* jämlikt de föreskrifter, som av Eders Kungl. Maj:t meddelas, av pensionsstyrelsen under år 1922 disponeras ett belopp av högst 650,000 kronor.

43:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 43), att i avbidan på den proposition, som kunde komma att i ämnet avlätas, riksdagen måtte på extra stat för år 1922 beräkna ett förslagsanslag av 2,800,000 kronor för gäldande av den å staten under nämnda år belöpande kostnaden i anledning av ifrågasatta ändringar av lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 18 mars 1921 dagtecknad proposition, nr 285, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att, under förutsättning att riksdagen antager förslag till lag om vissa ändringar i lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring samt till lag om vissa ändringar i lagen den 8 juni 1915 om övergångsbestämmelser i anledning av berörda lag den 30 juni 1913, på extra stat för år 1922 — såsom tillägg till de i statsverkspropositionen under femte huvudtiteln, punkterna 40 och 41, äskade förslagsanslag å *dels* 17,480,000 kronor för bestridande av den på staten belöpande kostnad för pensionstillägg och understöd till de personer, som äro därtill berättigade jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring enligt dess lydelse före lagen den 8 juni 1915, *dels ock*, högst, 5,570,000 kronor, att utgå som bidrag till täckande av statens kostnad för understöd enligt 33 § i lagen om allmän pensionsförsäkring åt de personer, som genom omförmälda lag den 8 juni 1915 blivit delaktiga i den allmänna pensionsförsäkringen — bevilja *dels* för det förra ändamålet 1,885,000 kronor, *dels ock* för det senare ändamålet 40,000 kronor.

Riksdagen har icke kunnat i oförändrat skick antaga ovan omförmälda lagförslag, utan vidtagit vissa ändringar däri, vilka nedbringa de med förslagen förenade kostnaderna på sätt närmare framgår av nedan intagna tablå.

Statens beräknade kostnader för pensionstillägg, understöd och barntillägg.

Å r.	Enligt nu gällande bestämmelser.	Kostnadsökning vid bifall till		Summa kostnader vid bifall till	
		Kungl. Maj:ts förslag.	Utskottets förslag.	Kungl. Maj:ts förslag.	Utskottets förslag.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1922.....	23,050,000	1,925,000	1,325,000	24,975,000	24,375,000
1923.....	24,150,000	4,175,000	2,525,000	28,325,000	26,675,000
1924.....	25,250,000	6,325,000	3,700,000	31,575,000	28,950,000
1925.....	26,325,000	8,350,000	4,825,000	34,675,000	31,150,000
1926.....	27,300,000	10,300,000	5,925,000	37,600,000	33,225,000
1931.....	31,525,000	19,700,000	10,750,000	51,225,000	42,275,000
1941.....	38,025,000	31,700,000	17,325,000	69,725,000	55,350,000
1951.....	43,200,000	35,850,000	20,025,000	79,050,000	63,225,000

Statens beräknade kostnader enbart för barntillägg.

År	Enligt nu gällande bestämmelser.	Kostnadsökning.			Summa kostnader vid bifall till	
		Enbart genom utsträckning av rätten till barntillägg.	Ytterligare genom höjning av barntilläggets belopp		Kungl. Maj:ts förslag.	Utskottets förslag.
			Enligt Kungl. Maj:ts förslag.	Enligt utskottets förslag.		
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1922	1,243,000	675,000	60,000	30,000	1,978,000	1,948,000
1923	1,268,000	693,000	169,000	84,000	2,130,000	2,045,000
1924.....	1,295,000	711,000	276,000	138,000	2,282,000	2,144,000
1925	1,321,000	733,000	380,000	190,000	2,434,000	2,244,000
1926	1,346,000	755,000	482,000	241,000	2,583,000	2,342,000
1931	1,449,000	777,000	1,038,000	519,000	3,264,000	2,745,000
1941	1,577,000	828,000	1,593,000	797,000	3,998,000	3,202,000
1951.....	1,700,000	865,000	1,918,000	959,000	4,483,000	3,524,000

Av skäl, som i propositionen nr 285 angivas, finner riksdagen lämpligt, att de för lagändringarnas genomförande erforderliga medlen icke anvisas från ett särskilt anslag utan uppdelas på ovanberörda två, i statsverkspropositionen under femte huvudtiteln, punkterna nr 40 och 41, upptagna förslagsanslagen.

Enligt verkställd utredning skulle av det belopp, 1,325,000 kronor, varmed statens kostnader för pensionstillägg och understöd beräknats komma att ökas för år 1922, 1,305,000 kronor avse kostnadsökning för de personer, som äro berättigade till pensionstillägg och understöd jämlikt pensionsförsäkringslagen enligt dess lydelse före lagen den 8 juni 1915, och endast återstående 20,000 kronor för de personer, som blivit delaktiga i försäkringen genom sistnämnda lag.

Av kostnadsökningen under följande år beräknas nedanstående belopp komma på sistberörda grupp:

År 1923	50,000 kronor
» 1924	60,000 »
» 1925	65,000 »
» 1926	60,000 »
» 1931	30,000 »
» 1941	5,000 »

Under återopande av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen på extra stat för år 1922 — såsom tillägg till de under femte huvudtiteln av riksdagen redan beviljade förslagsanslag å *dels* 17,480,000 kronor för *bestridande av den på staten belöpande kostnad för pensionstillägg och understöd* till de personer, som äro därtill berättigade jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring enligt dess lydelse före lagen den 8 juni 1915, *dels ock*, högst, 5,570,000 kronor, att utgå som bidrag till täckande av statens kostnad för understöd enligt 33 § i lagen om allmän pensionsförsäkring åt de personer, som genom omförmälda lag den 8 juni 1915 blivit delaktiga i den allmänna pensionsförsäkringen — beviljat *dels* för det förra ändamålet 1,305,000 kronor, *dels ock* för det senare ändamålet, högst, 20,000 kronor.

44:o) Under hänvisning till Eders Kungl. Maj:ts under punkt 8 av förevarande skrivelse omförmälda förslag, får riksdagen anmäla, att riksdagen vid prövning av förslaget funnit de av Eders Kungl. Maj:t ifrågasatta omläggningarna av arbetet såväl i avseende å in- och utbetalningar av livräntor och andra ersättningar från riksförsäkringsanstalten som med pensionsutbetalningar ändamålsenliga och praktiska. På grund härav och i betraktande av den betydande kostnadsbesparing omläggningarna ifråga medföra för statsverket, har riksdagen ansett sig böra bifalla förslaget, och har riksdagen alltså på extra stat för år 1922 anvisat

dels för ersättning till postverket för dess bestyr med pensionsutbetalningar m. m. ett förslagsanslag å 143,500 kronor,

dels ock för ersättning till postsparbanken för dess bestyr med den på frivilliga avgifter grundade pensionsförsäkringen ett förslagsanslag å 300 kronor.

45:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 46), att till täckande av postsparbankens kostnader för tryckning och expediering av pensionskvitton för treårsperioden 1921—1923 på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 175,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, får sålunda anmäla, att riksdagen till täckande av *postsparbankens kostnader för tryckning och expediering av pensionskvitton för treårsperioden 1921—1923* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 175,000 kronor.

46:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 47) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för beredande av *ersättning till häradskrivarna för upprättande av de i 14 § av lagen om allmän pensionsförsäkring omförmälda förteckningar* på extra stat för år 1922 beviljat ett förslagsanslag å 50,000 kronor.

47:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 48), att till understöd åt Svenska fattigvårdsförbundet på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 29,400 kronor, därav 13,000 kronor såsom bidrag till ordnande av konsulentverksamhet för barnavård.

Till understöd åt Svenska fattigvårdsförbundet har riksdagen anvisat anslag på extra stat allt sedan år 1909. För vart och ett av åren 1918—1921 har anslaget utgått med 19,400 kronor, därav ett belopp av 3,000 kronor varit avsett såsom bidrag till ordnande av konsulentverksamhet för barnavård.

Härjämte har Eders Kungl. Maj:t genom särskilda brev den 28 mars 1919 och den 23 april 1920 av till Eders Kungl. Maj:ts disposition stående medel tilldelat förbundet ett belopp av, vardera gången, 3,000 kronor, att i form av stipendier utdelas till elever vid förbundets elfte respektive tolfte kurs för utbildning av föreståndarinnor för ålderdomshem och barnhem.

Behovet av ökat statsbidrag åt Svenska fattigvårdsförbundet har, enligt vad statsrådsprotokollet i ämnet innehåller, huvudsakligen uppkommit genom ökade utgifter och minskade inkomster för dess avdelning för barnavård.

Till täckande av brist för barnavårdsavdelningens verksamhet under innevarande år har Eders Kungl. Maj:t å tilläggsstat för samma år äskat ett anslag å 9,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, i vad det avser anvisande av medel åt Svenska fattigvårdsförbundet för den egentliga fattigvårdsverksamheten, har icke givit riksdagen anledning till erinran. Riksdagen, som jämväl ansett sig böra bifalla framställningen om anslag för förbundets barnavårdsverksamhet under såväl innevarande som nästkommande år, förutsätter emellertid, att undersökning genom Eders Kungl. Maj:ts försorg kommer till stånd, huruvida icke det arbete, som för närvarande påvilar förbundets barnavårdsavdelning, bör kunna påläggas vederbörande fattigvårdskonsulenter och vid sådant förhållande krav på anslag till verksamheten ifråga framdeles försvinna.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får riksdagen beträffande 1922 års stat anmäla, att riksdagen till understöd åt Svenska fattigvårdsförbundet på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 29,400 kronor, därav 13,000 kronor såsom bidrag till ordnande av konsulentverksamhet för barnavård.

48:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 49) att till stipendier för beivrande av Svenska fattigvårdsförbundets kurs i Stockholm för utbildande av föreståndarinnor vid ålderdomshem och barn-

hem på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 3,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen funnit sig kunna bifalla och får alltså anmäla, att riksdagen till *stipendier för be-
vistande av Svenska fattigvårdsförbundets kurs i Stockholm för utbildande
av föreståndarinnor vid ålderdomshem och barnhem* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 3,000 kronor.

49:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda fram-
ställning (punkt 50) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år
ägt rum, för *statsinspektion av fattigvården* å extra stat för år 1922
anvisat ett förslagsanslag, högst, 49,650 kronor.

50:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 51), att
till beredande av statsbidrag, enligt i statsrådsprotokollet angivna
grunder, till uppförande eller inrättande av i lagen om fattigvården
avsedda arbetshem å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag
av 100,000 kronor.

Vid prövning av Eders Kungl. Maj:ts under förevarande punkt gjorda
framställning har riksdagen funnit sig kunna i huvudsak bifalla de av
departementschefen förordade villkoren för åtnjutande av det statsbidrag,
varom här är fråga. I ett avseende har riksdagen dock icke kunnat an-
sluta sig till departementschefens förslag. Departementschefen har så-
lunda förordat, att i fråga om arbetshem i inköpt och ändrad gammal
byggnad den inskränkningen beträffande statsbidragets storlek borde
göras, att detsamma icke finge överstiga 2,000 kronor för varje, för å
hemmet intagen person avsedd sängplats, som arbetshemmet beräknades
rymma. Riksdagen anser, att i detta fall statsbidraget bör sättas något
lägre än det av departementschefen föreslagna maximibeloppet, och har
riksdagen bestämt statsbidraget till högst 1,500 kronor. Beträffande det av
Eders Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet anser riksdagen detta belopp
kunna något begränsas, och har riksdagen nedsatt detsamma med 20,000
kronor.

Riksdagen har alltså till *beredande av statsbidrag till uppförande
eller inrättande av i lagen om fattigvården avsedda arbetshem* å extra stat
för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 80,000 kronor, att utgå enligt
de av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den
7 januari 1921 angivna grunder med däri av riksdagen beslutad jämkn-
ning.

51:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t förslagit riksdagen
har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till bere-
dande av statsbidrag, i enlighet med av 1920 års riksdag godkända

grunder, till *driftkostnaderna vid i lagen om fattigvården avsedda arbetshem* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

52:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkterna 53 och 54) att, i avvaktan på den proposition, som kunde komma att i ämnet avlåtas å extra stat för år 1922 beräkna *dels* för statsbidrag till uppförande eller inrättande av hem för kroniskt sjuka ett förslagsanslag av 100,000 kronor;

dels ock för statsbidrag till driftkostnaderna vid hem för kroniskt sjuka ett förslagsanslag av 120,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i skrivelse till riksdagen tillkännagivit, att Eders Kungl. Maj:t icke komme att till innevarande riksdag avlåta proposition i ämnet, i följd varav medel för berörda ändamål ej vidare behövde beräknas å 1922 års stat.

I anledning härav påkallas icke något riksdagens beslut i ämnet.

53:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 56) att för understödjande av nationalföreningens mot emigrationen verksamhet på extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag, högst, 10,000 kronor.

Då riksdagen ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, förutsätter riksdagen, att föreningens verksamhet bedrivs i enlighet med de principer, som vid föreningens bildande fastslagits, samt att verksamheten icke må påverkas av för föreningens ändamål främmande intressen.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen för *understödjande av nationalföreningens mot emigrationen verksamhet* på extra stat för år 1922 beviljat ett förslagsanslag, högst, 10,000 kronor.

54:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 57) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *understöd åt Drottning Sophias skyddshem* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 4,000 kronor, att utgå under de villkor, Eders Kungl. Maj:t bestämmer.

55:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 58) att till understöd åt frälsningsarméns räddningshem på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 20,000 kronor, att utgå under de villkor, Eders Kungl. Maj:t bestämmer.

För ifrågakvarande ändamål har Eders Kungl. Maj:t å tilläggsstat för år 1921 äskat ett anslag av samma storlek som det för nästkommande år begärda.

Riksdagen, som till fullo uppskattar den ur samhällets synpunkt behjärtansvärda uppgift, frälsningsarmén genom sina räddningshem fyller, har likväl icke utan tveksamhet ansett sig böra medgiva, att

statsunderstöd för denna verksamhet anvisas. Riksdagen anser nämligen, att, då den av enskilda och föreningar i vår tid utövade sociala hjälperksamheten i avsevärd grad vidgats, stor försiktighet bör iakttagas i fråga om utsträckande av statens ekonomiska understödjande av dylik verksamhet, enär eljest fara föreligger, att anspråken på statens mellankomst komma att svälla ut till alltför stora proportioner. I likhet med socialstyrelsen finner riksdagen jämväl, att även om den uppfattningen numera gör sig allt kraftigare gällande, att det allmänna bör så långt som möjligt själv påtaga sig viktigare uppgifter av samhällelig art, man icke torde böra förbise betydelsen av att den enskilda offervilligheten allt framgent tages i anspråk för sådana samhällsintressen, som utan olägenhet kunna tillgodoses på sådant sätt. Med hänsyn härtill och i betraktande av att den rådande ekonomiska situationen kräver största sparsamhet med statens medel på alla områden, har riksdagen ansett sig böra begränsa de av Eders Kungl. Maj:t för nu ifrågavarande ändamål å 1921 års tilläggsstat och 1922 års stat äskade anslagen till 10,000 kronor för vardera året. I annat sammanhang återkommande till frågan om anslag å tilläggsstaten för innevarande år får riksdagen sålunda under förevarande punkt anmäla, att riksdagen till *understöd åt frälsningsarméns räddningshem* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 10,000 kronor, att utgå under de villkor, Eders Kungl. Maj:t bestämmer.

56:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 59) att till understöd åt stiftelsen Samariterhemmet i Uppsala för uppehållande av verksamheten vid Göteborgs kvinnohem i Källered på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 3,000 kronor att utgå under de villkor, Eders Kungl. Maj:t bestämmer.

Då vad riksdagen under näst föregående punkt anfört måste anses äga giltighet jämväl i fråga om den verksamhet, Göteborgs kvinnohem utövar, har riksdagen icke utan tveksamhet ansett sig kunna medgiva anvisande av anslag till verksamheten ifråga. Med hänsyn till de skäl, som till stöd för förevarande framställning anförts och då det äskade anslaget synes väl avvägt, har riksdagen dock icke velat motsätta sig Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *understöd åt stiftelsen Samariterhemmet i Uppsala för uppehållande av verksamheten vid Göteborgs kvinnohem i Källered* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 3,000 kronor, att utgå under de villkor, Eders Kungl. Maj:t bestämmer.

57:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 60) att till understöd åt Vita bandets småbrukshem Håkanstorp på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 2,500 kronor, att utgå under de villkor, Eders Kungl. Maj:t bestämmer.

För ifrågavarande ändamål har Eders Kungl. Maj:t å tilläggsstat för år 1921 äskat ett anslag av samma storlek som det för år 1922 begärda.

Riksdagen, som funnit sig böra medgiva, att till föreningen »Vita bandet» anvisas de anslag, Eders Kungl. Maj:t äskat, får alltså beträffande 1922 års stat anmäla, att riksdagen till understöd åt Vita bandets småbrukshem Håkanstorp på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 2,500 kronor, att utgå under de villkor, Eders Kungl. Maj:t bestämmer.

58:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 61) att för understödjande av Sveriges husmodersföreningars riksförbunds verksamhet på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 15,000 kronor, att utgå under de villkor, Eders Kungl. Maj:t bestämmer.

Utan att underkänna den betydelse Sveriges husmodersföreningars riksförbund kan få för hemmens hushållning och därigenom indirekt för samhället, har riksdagen likväl, med hänsyn till den ekonomiska situationen och med tanke på den varsamhet, riksdagen vid föregående tillfällen iakttagit vid frågor om beviljande av anslag till nybildade enskilda föreningar, icke ansett sig kunna bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.

59:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 62) att dels besluta, att i den tjänsteförteckning, vilken såsom bilaga åtföljer det av Eders Kungl. Maj:t till innevarande års riksdag framlagda förslag till avlöningsreglemente för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, må beträffande medicinalstyrelsen vidtagas den ändring, att i stället för 6 tjänstemän i lönegraden B 13 uppföras 7 tjänstemän i nämnda lönegrad;

dels godkänna följande ordinarie stat för medicinalstyrelsen att tillämpas från och med år 1922:

Ordinarie stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	252,900	kronor
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	12,700	»
Arvode till generaldirektörens ställföreträdare, <i>förslagsanslag, högst</i>	1,000	»
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vetenskapliga rådet, veterinärrådet m. m., <i>förslagsanslag, högst</i>	99,300	»
	<hr/>	
	<i>Förslagsanslag</i> 365,900 kronor	

dels ock under riksstatens femte huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken medicinalstyrelsen uppförda ordinarie bestämda anslaget, uppföra under rubriken *medicinalstyrelsen* ett ordinarie förslagsanslag å 365,900 kronor samt under rubriken *medicinalstyrelsen: övergångsstat* ett ordinarie anslag å 4,500 kronor.

I samband med Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har riksdagen till behandling förehaft en inom första kammaren väckt motion (nr 20), däri hemställts, att notariebefattningen å medicinalstyrelsens veterinärbyrå måtte förändras till sekreterartjänst, samt att det ordinarie anslaget till medicinalstyrelsen måtte höjas med det belopp, som motsvarar skillnaden mellan notaries och sekreterares lön enligt den stat, som riksdagen beslutat.

Till stöd för sitt förslag hava motionärerna anfört följande:

»I underdånig skrivelse den 31 augusti 1920 angående förhöjning av medicinalstyrelsens ordinarie anslag hade medicinalstyrelsen bland annat föreslagit, att notariebefattningen å veterinärbyrån måtte förändras till sekreterartjänst. Som skäl härtill anfördes därvid följande:

Å ifrågavarande byrå hava ärendenas formella handläggning från och med 1915 års början handhafs av den å byrån placerade notarien utan annat biträde än av en extra ordinarie amanuens. Denna anordning synes styrelsen av skäl, som här nedan beröras, icke längre vara tillfredsställande. Ärendena å veterinärbyrån äro nämligen av den omfattning och beskaffenhet, att de med nödvändighet påkalla anställandet å byrån av en tjänsteman i andra lönegraden (sekreterare) i stället för den å byrån nu placerade notarien.

Innan styrelsen går att här nedan hos Eders Kungl. Maj:t göra hemställa om vidtagande av åtgärder i förevarande hänseende, har styrelsen ansett sig böra lämna en kortfattad redogörelse över vad i avseende å veterinäradministrationen förekommit före och i sammanhang med den av 1914 års riksdag beslutade omorganisationen av styrelsen, varigenom veterinärärendena förlades under särskild byrå inom styrelsen.

Därvid torde inledningsvis böra omnämnas, hurusom medicinalstyrelsen i underdånigt utlåtande den 10 november 1910 med anledning av det betänkande, som den genom nådigt brev den 13 juni 1908 tillsatta kommittén för omorganisation av styrelsen framlagt i fråga om den centrala veterinäradministrationen, på förekommen anledning hemställde, att veterinärärendena skulle kvarbliva i styrelsen samt för sådant ändamål därstädes inrättas en veterinär byrå, å vilken byrå för bestridande av kansligöromålen borde anställas *åtminstone* en notarie. Till sagda utlåtande fogades ett särskilt uttalande av styrelsens föredragande för veterinärärenden, medicinalrådet Kjerrulf, vilken på anförda grunder framhöll behovet av en sekreterarbefattning å nämnda byrå.

Sedan frågan angående omorganisation av medicinalstyrelsen vid 1911 års riksdag förevarit utan att vinna lösning, framlade den s. k. departementalkommittén i sitt betänkande av den 31 december 1912 förslag, bland annat, till ordnande av den centrala veterinäradministrationen, gående ut därpå, att veterinärärendena skulle överflyttas till ett kontor i jordbruksdepartementet. Å sagda kontor förordades anställande av en *sekreterare* för veterinärärendenas formella handläggning (se departementalkommitténs betänkande, del II, sid. 183 o. f.). Visserligen är här att märka, att kommittén föreslog, att jämväl de till lantbruksstyrelsen hörande s. k. tuberkulinärendena skulle sammanföras med övriga veterinärärenden å detta kontor, men ingalunda torde kommittén därmed hava avsett, att just dessa jämförelsevis enkla och lätt behandlade, om också till antalet många tuberkulinärenden skulle vara av beskaffenhet att böra, vad kansligöromålen beträffade, handläggas av en andra gradens tjänsteman.

Jämväl medicinalstyrelsen förordade i sitt den 30 september 1913 över departementalkommitténs berörda förslag avgivna utlåtande — i vilket emellertid påyrkades bibehållandet inom styrelsen av de veterinära ärendenas handläggning — att en *sekreterarbefattning* borde inrättas för dessa ärenden.

De särskilda sakkunniga, som av Eders Kungl. Maj:t den 12 september 1913 tillkallades för att verkställa utredning och avgiva förslag till omorganisation av och lönerreglering för medicinalstyrelsen, ansågo sig däremot — *åtminstone för det dåvarande* — icke kunna tillstyrka en sekreterarbefattning för veterinärärendena inom styrelsen — vilka ärenden alltså fortfarande borde därstädes kvarbliva — utan förklarade sig anse, särskilt med hänsyn till den från och med år 1914 inrättade byråveterinärtjänsten i medicinalstyrelsen, det vara tillräckligt med en notariebefattning för dessa ärenden.

I sitt med föranledande av bemälda sakkunnigas förslag avgivna, den 16 januari 1914 dagtecknade utlåtande uttalade sig styrelsen icke direkt i fråga om veterinärärendena inom styrelsen eller om behovet av kanslikrafter för dessa ärendens bestridande och gjorde således i denna del icke någon anmärkning mot de sakkunnigas förslag.

Till styrelsens protokoll i ärendet fogades emellertid ett nytt, särskilt uttalande av medicinalrådet Kjerrulf, i vilket ånyo framhölls behovet av en *sekreterarbefattning*.

I den därefter till 1914 års riksdag avlättna statsverkspropositionen (sjätte huvudtiteln) i vad densamma avsågo medicinalstyrelsens omorganisation anförde vederbörande departementschef, bland annat, följande:

Beträffande veterinärbyråns kansliutrustning hölle han för ganska sannolikt, att utvecklingen av de veterinära ärendena komme att framkalla inrättandet av en sekreterartjänst å byrån. För det dåvarande ansågo han sig emellertid oaktat de

skäl, som i nyssberörda särskilda uttalande anförts, icke kunna framlägga något sådant förslag. Han föranleddes därtill såväl av medicinalstyrelsens (sistnämnda) och de sakkunnigas utlåtanden som av den omständigheten, att det icke för det dåvarande med säkerhet kunde beräknas, vilken hjälp i det formella arbetet, som kunde lämnas av byråveterinärbefattningen, vilken först från och med år 1914 trätt i verksamhet, vartill komme att hela organisationen av veterinärärendenas ledning tillsvicare vore mera provisorisk och sålunda icke borde erhålla andra arbetskrafter än dem, som visade sig vara oundgängligen nödvändiga.

I överensstämmelse med de sakkunnigas och departementschefens sagda uttalanden fattade 1914 års riksdag sitt beslut beträffande kanslikrafter å veterinärbyrån.

Då styrelsen nu ånyo upptager frågan om inrättande av en sekreterarbefattning för bestridande av veterinärärendenas handläggning, har styrelsen så mycket mera skäl härför som behovet av en dylik befattning redan innan den nuvarande organisationen av styrelsen beslutades vid flera tillfällen framhållits.

De av departementschefen anförda skälen för anställandet av en kansliltjänsteman i första lönegraden å styrelsens veterinärbyrå torde i detta sammanhang böra något närmare beröras. Vad då först angår uttalandet, om att anordningen med en notarie, bland annat, föranleddes av förutnämnda sakkunnigas förslag och jämväl av medicinalstyrelsens däröver avgivna utlåtande, har styrelsen ansett sig nu icke böra underlåta att framhålla, hurusom styrelsen i sitt sagda utlåtande visserligen icke gjort någon anmärkning mot de sakkunnigas förslag i denna del, men dock aldrig uttryckligen återtagit sitt i utlåtandet av den 30 september 1913 gjorda uttalande om nödvändigheten av en sekreterartjänst.

I avseende å den av departementschefen ifrågasatta hjälpen i det formella arbetet från byråveterinärens sida, får styrelsen anføra, att de nu gångna fem år, varunder den nuvarande organisationen av styrelsen ägt bestånd, givit den erfarenheten att, om man än hoppats av byråveterinären få dylik formell hjälp, varmed väl får förstås hjälp vid uppsättande av expeditioner, alltså sekreterarbitråde, så har dock detta hopp icke kunnat i önskad grad förverkligas. Byråveterinären har hittills måst så gott som uteslutande tagas i anspråk för dels det rent veterinärtekniska arbetet, som väl ock lär vara hans egentliga uppgift, bestående i förberedande utredning m. m. av förekommande veterinära fackfrågor, dels ock det statistiska bearbetandet av material i de till styrelsen inkommande veterinära årsberättelserna ävensom rapporter över veterinära tjänsteförättningar, m. m. På grund härav har för honom ganska ringa tid blivit övrig för biträdande med expeditionernas uppsättning.

Vidkommande slutligen det av departementschefen återopade förhållandet angående den nuvarande centrala veterinärorganisationens beskaffenhet av ett provisorium, så väntar ännu frågan rörande en omläggning av de veterinära ärendenas centrala ledning på sin lösning, och har styrelsen så sent som den 1 juli 1919 gjort underdånig framställning om utredning rörande möjligheten av ett utbrytande av de veterinära ärendena från styrelsen. Enligt styrelsens uppfattning torde emellertid det sätt, på vilket den centrala veterinäradministrationen nu är ordnad, icke böra utgöra hinder för inrättande av en sekreterartjänst för ifrågavarande ärenden, då, oberoende av, huruvida dessa ärenden komma att kvarbliva i styrelsen eller icke, behov av en dylik befattningshavare föreligger. Departementalkommittén har såsom förut nämnts, jämte det den föreslagit ett särskilt veterinärkontor i jordbruksdepartementet förordnat anställandet av en sekreterare (tjänsteman i andra lönegraden).

Under de senaste tiotal åren har veterinärväsendet undergått en stor utveckling. — — — — —

Här torde endast böra framhållas, att antalet utgående expeditioner, varom nu är fråga, och som år 1909 voro allenast 623, år 1913 utgjorde 1,508 och år 1914 2,113. Under åren 1915—20 ökades dessa expeditioner väsentligt och utgjorde 3,518 år 1915, 3,333 år 1916, 3,060 år 1917, 3,547 år 1918, 3,035 år 1919, och 2,796 år 1920 ($\frac{1}{1}-\frac{30}{6}$), därvid torde böra anmärkas, att under åren 1915 och 1916 ett avsevärt antal expeditioner föranleddes av den då i landet härjande mul- och klöv-sjukan. Att den inträdda stegringen av de veterinära göromålen icke är att anse som tillfällig utan beroende på stadigvarande förhållanden, torde icke kunna be-
tvivlas med hänsyn till de sålunda lämnade uppgifterna. — — — — —

I viss mån belysande torde ock vara antalet av de till medicinalstyrelsens veterinärbyrå under senare år inkomna kungl. brev och ämbetsskrivelser. Dessa voro nämligen, räknade efter veterinärbyråns inbundna exemplar:

1912	1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920	($\frac{1}{1}-\frac{30}{6}$)
297	150	171	370	338	133	137	326	247	

Även torde böra erinras om, att det jämförelsevis stora antalet av dessa under åren 1912, 1915 och 1916 står i samband med utbrottet av mul- och klöv-sjukan dessa år. Under övriga år har nämnda sjukdom emellertid ej förekommit inom landet.

Att de veterinärbyrån under åren 1917 och 1918 tillhandakomna nådiga breven m. m. varit jämförelsevis få, står helt säkert i samband med, att in- och utförseln av levande djur, kött och andra animaliska produkter, vilka varuslag ofta föranleda remisser till medicinalstyrelsen, under krigsåren varit ytterst ringa. Siffrorna för år 1919 och 1920 visa emellertid, att ifrågavarande skrivers antal nu åter väsentligt ökats.

Vad den kvalitativa sidan av ärendena angår, så är innehållet av de från byrån utgångna expeditionerna, fränsett att bland dem finnas en del enklare, likväl i allmänhet till sitt innehåll mycket skiftande och individuella. I dem ingår också ett förhållandevis avsevärt antal vidlyftiga skrivelser såsom underdåniga utlåtanden, förslag till författningar och författningsändringar, cirkulär m. m. Att så framgent kommer att bliva fallet torde vara högst sannolikt med hänsyn till de nu gällande, ytterst omfångsrika och till sitt innehåll mången gång icke så litet svårtolkade författningar och övriga bestämmelser berörande veterinärväsendet som sådant ävensom köttkontroll, veterinärhygien i övrigt och därmed sammanhängande frågor.

Nya författningar, som komma att ställa anspråk på arbetskrafterna inom styrelsens veterinärbyrå, lära icke heller utebliva. Styrelsen tillåter sig endast erinra om nu föreliggande förslag till förordning angående kontroll vid införsel till riket av köttvaror och djurfett m. m.

Av det anförda torde framgå, att den kanslitjänsteman, på vilken den formella handläggningen av de veterinära ärendena ankommer, icke blott bör besitta stor rutin i fråga om expeditionsgöromål — att märka är, att ett stort antal ärenden äro av synnerligen brådskande beskaffenhet (skyndsamma nådiga remisser, år 1919: 58) ävensom att förutom det veterinära medicinalrådet jämväl statsinspektören över köttkontrollen är föredragande av å veterinärbyrån förefallande ären-

den — utan även måste vara synnerligen väl förtrogen med dithörande författningar.

Här torde ock böra erinras därom, att Eders Kungl. Maj:t genom skrivelse av den 5 mars 1920 bemyndigat medicinalstyrelsen att medgiva dispens i fråga om vissa för införsel meddelade föreskrifter (Svensk författningssamling nr 79/1920). Härigenom har jämväl den som sekreterare tjänstgörande notariens ansvar avsevärt ökats.

Genom att avgörandet av dessa mål överflyttats på medicinalstyrelsen har visserligen antalet nådiga remisser minskats, men å andra sidan de från veterinärbyrån utgående expeditionerna ökats.

Antalet av de i anledning av nyssnämnda föreskrift under tiden från och med den 5 mars till och med den 17 augusti 1920 av medicinalstyrelsens veterinärbyrå meddelade dispenser utgjorde 187, omfattande tillsammans 489 expeditioner.

Det är uppenbart, att det, med den omfattning veterinärärendena i styrelsen numera tagit och med den mångfald författningar, som vid uppsättandet av skrivelser å veterinärbyråns kansli skola tillämpas, måste vara till men för ärendenas snabba och noggranna handläggning, om man icke kan påräkna att som främste man på nämnda kansli hava en person, som är fullt förtrogen med här förekommande arbeten och som kan förväntas på platsen kvarbliva någon längre tid. Det är uppenbart, att detta mål mycket bättre skall kunna ernås, om befattningen uppföres i andra lönegraden.

Det framstår således som ett kännbart behov att genom inrättandet av en sekreterartjänst vid styrelsen binda så kvalificerad juridiskt utbildad arbetskraft, att den veterinära ledningen även med avseende på vad densamma i detta hänseende tillkommer måtte kunna fylla sin uppgift och jämväl den kontinuitet i arbetet ernås, som är oundgängligen nödvändig för erhållande av ett gott arbetsresultat.

Vederbörande departementschef har emellertid icke ansett sig kunna ansluta sig till medicinalstyrelsens uppfattning, att det nu borde å den ordinarie staten uppföras en för veterinärärendenas handläggning avsedd sekreterare. Som skäl härtill har han anfört (5:te huvudtiteln, sid. 141) *dels* att han icke finner den förebragta utredningen i frågan med tydlighet giva vid handen, att där förekommande ärenden med hänsyn till den formella handläggningen kräva en så kvalificerad kraft som en sekreterare, *och dels* att hela organisationen av veterinärärendenas ledning icke kan anses vara slutgiltigt ordnad.

Sistnämnda omständighet kan väl emellertid i och för sig icke få utgöra något hinder för anställande av sekreterare å veterinärbyrån, därest detta verkligen är behövt för ärendenas snabba och behövliga handläggning. Till belysande av denna fråga må här anföras några siffror, som utvisa, huru kansliarbetet å veterinärbyrån vuxit sedan 1913, då medicinalstyrelsen första gång uttalade sig för att en sekreterarbefattning å veterinärbyrån borde inrättas. Antalet utgående expeditio-

ner voro sålunda under år 1913: 1,508, under 1914: 2,113, under 1915 (då mul- och klövsjuka utbrutit): 3,518, under 1916 (då förhållandet var detsamma): 3,333, under 1917: 3,060, under 1918: 3,547, under 1919: 3,035, under 1920 (då mul- och klövsjuka åter uppträtt): 5,430.

Som ovan nämnts var ett av skälen till att de i september 1913 för avgivande av förslag till omorganisation och löneregleryng av medicinalstyrelsen tillkallade sakkunniga ansågo sig för *det dåvarande icke kunna tillstyrka en sekreterarbefattning för veterinärärenden inom styrelsen det, att en byråveterinärtjänst då skulle inrättas.* I medicinalstyrelsens ovan refererade skrivelse är emellertid meddelat, att byråveterinären icke i den grad, som man hoppats, kunnat biträda vid uppsättandet av expeditioner, då han alltmera måst så gott som uteslutande tagas i anspråk för dels det rent veterinärtekniska arbetet, som är hans egentliga uppgift, och dels det statistiska bearbetandet av material i till byrån inkomna årsberättelser och rapporter. Även antalet inkomna mål har nämligen avsevärt ökats. Medan deras antal 1913 utgjorde 2,295 har detsamma under de två sistförflutna åren utgjort 4,332 respektive 6,608.

Då byråveterinären sålunda icke vidare kan påräknas för kansliarbetet, utgöres den för detta arbete disponibla personalen av — förutom ett ordinarie och ett extra skrivbiträde — allenast en notarie och en extra tjänsteman. I brist på kvalificerad arbetskraft har som extra tjänsteman anställts en juris studerande vid Stockholms högskola. I övrigt ha å båda ifrågavarande befattningar under de senare åren täta ombyten ägt rum. Det torde även för framtiden finnas föga förhoppning, att någon mera kvalificerad notarie skall komma att stanna å byrån för någon längre tid, enär en sådan helt naturligt söker att snarast erhålla en sekreterartjänst. Uppenbart torde sålunda vara, att det endast genom inrättandet av en sekreterartjänst å veterinärbyrån blir möjligt att få nödig kontinuitet och erforderliga kvalifikatiouer hos den, som närmast har att svara för kansliarbetet å denna byrå, vilket med hänsyn till ärendenas art ofta måste ombesörjas med stor skyndsamtet. I detta sammanhang må också erinras, att arbetet å veterinärbyrån är mycket maktpåliggande, då många å densamma förekommande ärenden äro av den största betydelse för landets jordbruk. Det synes sålunda finnas mycket goda skäl för att framställningen om förändring av notariebefattningen å veterinärbyrån till sekreterartjänst bifalles.

Den ökning i medicinalstyrelsens utgiftsstat, som skulle förorsakas härav, skulle med hittills gällande stat uppgå till allenast 1,900 kronor, då notaries lön enligt denna är 4,000 kronor + 900 kronor i tillfällig

löneförbättring, medan sekreterares lön uppgår till 5,800 kronor + 1,000 kronor i tillfällig löneförbättring. Enligt det i statsverkspropositionen föreliggande förslaget till lönereglering för de centrala ämbetsverken, enligt vilket lönen för den förstnämnda tjänstebefattningen är upptagen till 6,420 kronor och för sekreterartjänst till 8,580 kronor, blir skillnaden 2,160 kronor.»

Vad först beträffar den av Eders Kungl. Maj:t till uppförande å medicinalstyrelsens ordinarie stat föreslagna notariebefattningen å medicinalbyrån har riksdagen funnit den till stöd härför förebragta utredningen giva vid handen, att ett konstant behov av en juridiskt utbildad arbetskraft med notaries tjänsteställning å sagda byrå förefinnes, och får riksdagen sålunda ansluta sig till Eders Kungl. Maj:ts förslag, att befattningen i fråga uppföres å styrelsens ordinarie stat. Att på sätt departementschefen föreslagit beräkna hans avlöning till den för näst högsta löneklassen för ortsgruppen G inom 13:e lönegraden bestämda, 7,212 kronor, har riksdagen dock icke kunnat medgiva, utan har riksdagen beräknat hans löneförmåner efter lägsta löneklassen inom sagda grupp och grad eller till 6,420 kronor. Likaså har riksdagen i betraktande av den förlängda tjänstgöringstid, som från och med nästkommande år träder i kraft, ansett sig icke kunna medgiva bibehållandet av den å byrån ifråga anställde juridiskt utbildade amanuensen.

I detta sammanhang har riksdagen till prövning upptagit det i ovanberörda motion väckta förslaget om förändring av den nuvarande notariebefattningen å styrelsens veterinärbyrå till sekreterartjänst. Såsom av statsrådsprotokollet framgår, har departementschefen funnit sig icke kunna ansluta sig till medicinalstyrelsens härutinnan gjorda framställning, dels enär han icke ansett den förebragta utredningen i frågan med tydlighet giva vid handen, att å byrån förekommande ärenden kräva en så kvalificerad arbetskraft som en sekreterare, dels ock enär hela organisationen av veterinärärendenas ledning icke kunde anses vara slutgiltigt ordnad. I likhet med motionärerna finner emellertid riksdagen, att sistnämnda omständighet i och för sig icke må utgöra hinder för anställandet av en sekreterare å veterinärbyrån, för så vitt detta är för ärendenas behöriga handläggning erforderligt. Riksdagen delar ävenledes motionärernas uppfattning, att med hänsyn till ärendenas art och mängd det måste anses önskvärt, att styrelsen kan hos sig binda en för arbetet så kvalificerad juridisk arbetskraft, att den veterinära ledningen, även med avseende på vad densamma i detta hänseende tillkommer, kan fylla sin uppgift och kontinuitet i arbetet ernås. På grund härav och i betraktande av övriga av motionärerna till stöd

för förslaget ifråga anförda skäl har riksdagen funnit sig böra bifalla detsamma.

I den för avlöningar till medicinalstyrelsens ordinarie tjänstemän beräknade anslagsposten, 252,900 kronor, ingå bland annat avlöningsmedel till en ombudsman, en byråveterinär, tre sekreterare, en kamrerare och en kontrollant av hospitalens ekonomiska förvaltning, vilka Eders Kungl. Maj:t föreslagit till uppförande i 16:de lönegraden. Enligt riksdagens fattade beslut skola emellertid ifrågavarande befattningshavare placeras i 15:de lönegraden och synes på grund härav samt med hänsyn till att avlöningsförmånerna till den för uppförande å ordinarie stat föreslagna notariebefattningen beräknats till för högt belopp, det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslaget kunna nedsättas till i runt tal 245,000 kronor. Till följd av den av riksdagen beslutade förändringen av den å styrelsens stat uppförda notariebefattningen å veterinärbyrån till en sekreterarbefattning erfordras åter en ökning av anslaget med 1,148 kronor eller i runt tal 1,200 kronor till 246,200 kronor.

Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag om ett anslag å 12,700 kronor till vikariatsersättningar har detta icke givit riksdagen anledning till annan erinran än att riksdagen funnit, att särskilda medel icke synas böra beredas styrelsen för erhållande av tjänsteläkare såsom semestervikarier för samtliga fyra läkarutbildade medicinalråd. Då styrelsen har tillgång till vikarier jämväl bland styrelsens tjänstemän, synas dylika medel böra beräknas till allenast två sådana medicinalrådsbefattningar. Härigenom kan en minskning å 1,800 kronor i det av Eders Kungl. Maj:t för ändamålet ifråga äskade anslagsbeloppet äga rum och anslaget sålunda bestämmas till 10,900 kronor.

Vidkommande härefter Eders Kungl. Maj:ts förslag dels om förhöjning av nu utgående fasta arvoden till en rättsläkare och en psykiatriker hos styrelsen dels ock om dylikt arvodes beräknande åt en expert för sjukhustekniska frågor har riksdagen funnit sig icke kunna bevilja sådana arvoden i den utsträckning, Eders Kungl. Maj:t ifrågasatt. Riksdagen har sålunda begränsat arvodet till rättsläkaren till 2,000 kronor samt bestämt arvodena till psykiatrikern och omförmälte expert till 1,500 kronor för envar. På grund härav kunna de av Eders Kungl. Maj:t för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vetenskapliga rådet, veterinärrådet m. m. å innevarande års tilläggsstat och å 1922 års stat begärda anslagen nedsättas med 2,000 kronor, det förra från 13,300 kronor till 11,300 kronor och det senare från 99,300 kronor till 97,300 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär vidare, att ytterligare ett extra skrivbiträde skulle anställas hos styrelsen. Framställningen i denna del har riksdagen med tanke på den under nästkommande år förlängda tjänstgöringstiden ansett sig icke kunna bifalla. Med anledning härav och då riksdagen, på sätt ovan anförts, ej heller ansett sig kunna bifalla förslaget om bibehållande av en juridiskt utbildad amanuens å styrelsens medicinalbyrå, kan ovanberörda anslagspost å 97,300 kronor ytterligare nedsättas med cirka 3,200 kronor eller till i runt tal 94,000 kronor.

Riksdagen, som i övrigt icke haft något att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, får sålunda, under åberopande av vad ovan anförts och under hänvisning till innehållet i riksdagens skrivelse nr 2 A, punkt 4, anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning och med bifall till ovan berörda motion,

dels bestämt antalet ordinarie befattningshavare i medicinalstyrelsen på nedanstående sätt:

Befattningshavare.	Avlönings- grad.
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i reglementet	—
5 medicinalråd	B 20
1 kameralbyråchef	B 20
1 statsinspektör över köttkontrollen i riket	B 19
1 ombudsman	B 15
1 byråveterinär	B 15
4 sekreterare	B 15
1 kamrerare	B 15
1 kontrollant av hospitalens ekonomiska förvaltning	B 15
6 tjänstemän (notarier, bokhållare, tillika kassör, bokhållare, tillika notarie)	B 13
1 kontorsskrivare, kvinnlig	C 5
4 kanslibiträden, kvinnliga	C 3
5 kontorsbiträden, kvinnliga	C 2
1 förste expeditionsvakt	B 3
2 expeditionsvakter	B 1

dels godkänt följande ordinarie stat för medicinalstyrelsen att tillämpas från och med år 1922:

Ordinarie stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	246,200	kronor
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	10,900	»
Arvode till generaldirektörens ställföreträdare, <i>förslagsanslag, högst</i>	1,000	»
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vetenskapliga rådet, veterinärrådet m. m., <i>förslagsanslag, högst</i>	94,000	»
<hr/>		
<i>Förslagsanslag</i>		352,100 kronor

dels ock under riksstatens femte huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken medicinalstyrelsen uppförda ordinarie bestämda anslaget, uppfört under rubriken *medicinalstyrelsen* ett ordinarie förslagsanslag å 352,100 kronor samt under rubriken *medicinalstyrelsen: övergångsstat* ett ordinarie anslag å 4,500 kronor.

60:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 63) att för upprätthållande av medicinalstyrelsens verksamhet, utöver anslaget på ordinarie stat, på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 34,700 kronor.

Vid prövning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen uppmärksammat, att Eders Kungl. Maj:t på därom gjord framställning bemyndigat medicinalstyrelsen att tills vidare till den 1 juli 1921 anställa ett extra kvinnligt biträde hos styrelsen med åliggande att enligt styrelsens föreskrifter verkställa särskild bokföring beträffande utbetalningar från de till hospitalsbyggnadsarbeten anvisade anslag m. m. samt med rätt att åtnjuta ett arvode, motsvarande de för kvinnligt biträde av tredje graden fastställda löneförmåner, att utgå av nyssberörda anslag efter den fördelning därå, som styrelsen ägde bestämma. Riksdagen har icke kunnat undgå att hysa tveksamhet, huruvida de göromål, som påvila ifrågavarande biträde, äro av den kvalificerade beskaffenhet, att biträdet bort komma i åtnjutande av de löneförmåner, som tillkomma kvinnligt biträde av sagda lönegrad.

Riksdagen, som funnit sig böra anvisa det av Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt äskade anslagsbeloppet, får sålunda, under erinran om vad riksdagen i sin skrivelse nr 2 A, punkt 4, anfört, anmäla, att riksdagen för *upprätthållande av medicinalstyrelsens verksamhet*, utöver anslaget på ordinarie stat, på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 34,700 kronor.

61:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 64) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 1,300 kronor, för beredande av *personligt avlöningstillägg* under nämnda år för en å *övergångsstat uppförd befattningshavare hos medicinalstyrelsen* i enlighet med de för provisorisk lönerreglering för befattningshavare i styrelsen för år 1914 fastställda grunder och villkor.

62:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 65) har riksdagen för år 1922 upptagit *det ordinarie anslaget till statens bakteriologiska laboratorium* med oförändrat belopp, 102,290 kronor.

63:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 66) att för upprätthållande av driften vid statens bakteriologiska laboratorium, utöver anslaget på ordinarie stat, på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 150,000 kronor.

I de till grund för förevarande anslag lagda beräkningarna ingår bland annat kostnader för förhyrande av ny lokal åt bakteriologiska laboratoriet, 38,000 kronor. Enligt vad riksdagens vederbörande utskott inhämtat, hava emellertid de för lokalens begagnande erforderliga reparationsarbetena icke blivit utförda, och förmodas det vara sannolikt, att lokalen ifråga, ehuru den av anstalten kontraktensligt tillträdde den 1 juli 1920, icke kommer att tagas i anspråk för laboratoriet. Efter att under senare delen av år 1920 hava stått obegagnad, lär lokalen numera delvis hava upplåtits för andra ändamål. Laboratoriet står alltså fortfarande med olöst lokalfråga men med skyldighet att ansvara för en fyradubbelt högre hyra än som utgår för de lokaler, laboratoriet nu för sitt ändamål använder.

Riksdagen har icke kunnat undgå att finna det sätt, varpå denna fråga blivit handlagd, i hög grad anmärkningsvärt och ledande till betydande utgifter och förluster för statsverket. Att, på sätt Eders Kungl. Maj:t föreslår, grunda en fortsatt anslagsberäkning beträffande statens bakteriologiska laboratorium på förutsättningen av ett bestående innehav för anstaltens räkning av den sålunda nyförhyrda eller annan liknande lokal, har riksdagen icke kunnat bifalla. Riksdagen har därför funnit skäligt, att anslagen för upprätthållande av driften vid statens bakteriologiska laboratorium nedsattes såväl å 1921 års tilläggsstat som å 1922 års riksstat med 30,000 kronor vardera.

Vad beträffar den av medicinalstyrelsen förordade och av Eders Kungl. Maj:t föreslagna anordningen med en särskild ekonomisk redogörartjänst vid detta laboratorium, finner sig riksdagen övertygad om behovet

av att åtgärd i sådant syfte snarast möjligt vidtages. I det läge, vari laboratoriets hela organisationsfråga nu befinner sig, synes dock icke någon viss definitiv lösning av ifrågavarande angelägenhet lämpligen böra vidtagas. Riksdagen förutsätter, att medel till uppgiftens provisoriska ombesörjande skola kunna beredas av nu förevarande anslag.

I annat sammanhang återkommande till det av Eders Kungl. Maj:t å tilläggsstat för år 1921 äskade anslaget får riksdagen sålunda under denna punkt anmäla, att riksdagen för *upprätthållande av driften vid statens bakteriologiska laboratorium*, utöver anslaget på ordinarie stat, på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 120,000 kronor.

64:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag till riksstat för år 1922 har riksdagen i riksstaten för år 1922 upptagit *det ordinarie anslaget till statens rättskemiska laboratorium* med oförändrat belopp, 19,550 kronor.

65:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 68) att till förstärkning av det ordinarie anslaget till statens rättskemiska laboratorium på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 6,200 kronor.

För upprätthållande av driften vid statens rättskemiska laboratorium har Eders Kungl. Maj:t på tilläggsstat för år 1921 äskat ett förslagsanslag, högst, 3,700 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså beträffande 1922 års stat nu anmäla, att riksdagen till *förstärkning av det ordinarie anslaget till statens rättskemiska laboratorium* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 6,200 kronor.

66:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 69) att för upprätthållande av driften vid statens farmaceutiska laboratorium å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 28,200 kronor.

Till den omläggning av farmaceutiska laboratoriets organisationsform, som nu förordas av Eders Kungl. Maj:t, hava visserligen åtskilliga skäl blivit anförda, vilkas betydelse riksdagen icke kan underskatta. Riksdagen håller emellertid före, att med denna omläggning bör tills vidare anstå. Såsom skäl härför får riksdagen anföras, att frågan om apoteksväsendets ordnande synes böra vinna en mera definitiv gestaltning, innan farmaceutiska laboratoriets utvecklingsformer närmare fastställas samt att befattningshavarnas löneförhållanden böra regleras först efter det frågan rörande den extra ordinarie personalens i de centrala ämbetsverken löneställning blivit, i enlighet med vad riksdagen därom uttalat, när-

mare prövad och beslut i ämnet fattat. Riksdagen finner sig sålunda böra för närvarande avslå Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Vid prövning av frågan om anslag i enlighet med den för år 1921 gällande avlönings- och omkostnadsstaten för farmaceutiska laboratoriet synes icke annan ändring däri behöva förekomma än att, på sätt departementschefen förordat, anslaget till hyra höjes från 3,000 till 4,000 kronor. Därigenom skulle hela anslaget, nu 20,700 kronor, ökas till 21,700 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen för *upprätthållande av driften vid statens farmaceutiska laboratorium* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 21,700 kronor.

67:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 313) anmält, har riksdagen,

dels medgivit, att å avlöningsstaten för förste provinsialläkare och provinsialläkare må från och med år 1922 uppföras ytterligare tio provinsialläkare, en var med en årlig avlöning av 5,500 kronor, därav 4,000 kronor lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar, vartill kunna komma två ålderstillägg å lönen, det ena med 500 kronor efter fem år och det andra jämväl med 500 kronor efter ytterligare fem år;

dels föreskrivit, att för åtnjutande av de med sagda befattningar förenade avlöningsförmåner skall gälla vad i kungörelsen den 13 juni 1919 angående villkor och bestämmelser för åtnjutande av de från och med år 1920 fastställda avlöningsförmåner och i därtill senare efter riksdagens hörande gjorda tillägg finnes stadgat i fråga om motsvarande befattningar;

dels ock från och med år 1922 höjt det å riksstaten uppförda *ordinarie anslaget till förste provinsialläkare och provinsialläkare* från 1,451,300 kronor med 55,000 kronor till 1,506,300 kronor.

68:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 71) har riksdagen i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för *skrivbiträde och övriga expenser åt förste provinsialläkare ävensom för anställande av biträdande förste provinsialläkare* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 52,400 kronor, att utgå enligt av riksdagen godkända grunder.

69:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 313) anmält, har riksdagen på extra stat för år 1922 anvisat

dels till *bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden* ett reservationsanslag å 150,000 kronor, att utgå i huvud-

saklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 14 mars 1921 angivna grunder;

dels till provisoriska lönetillägg åt förste provinsialläkare och provinsialläkare ett förslagsanslag, högst, 220,000 kronor, att användas på sätt, Eders Kungl. Maj:t bestämmer;

dels till beredande av flyttningsbidrag åt vissa provinsialläkare ett förslagsanslag å 10,000 kronor, att användas i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 14 mars 1921 angivna grunder, ävensom medgivit, att även det för år 1921 för samma ändamål beviljade förslagsanslaget å 4,000 kronor må från och med den 1 juli användas enligt samma grunder;

dels ock för åstadkommande av ett omedelbart provisoriskt avhjälpande av läkarbristen särskilt i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län, ett förslagsanslag, högst, 50,000 kronor, att för ändamålet användas på sätt, Eders Kungl. Maj:t bestämmer.

70:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 74) att *dels godkänna sådan ändring från och med år 1922 i avlöningsstaten för läkar- och kontorspersonalen vid statens hospital och asyler, att å staten för Lunds hospital och asyl uppföres ytterligare en biträdande läkare med en avlöning av 5,000 kronor, varav 3,400 kronor lön och 1,600 kronor tjänstgöringspenningar, ävensom förordna, att nämnde biträdande läkare skall äga åtnjuta de förmåner i övrigt samt i tillämpliga delar vara underkastad de bestämmelser och villkor, som gälla för läkar- och kontorspersonalen vid statens hospital och asyler;*

dels föreskriva, att det belopp av högst 38,000 kronor, som av riksdagen beviljats till arvoden åt tjänstemän, vilka icke äro i hospitalens eller asylernas lönestater upptagna, skall från och med år 1922 nedsättas till 35,500 kronor;

dels besluta de ändringar i avlöningsreglementet för sjukvårds- och ekonomipersonalen vid statens anstalter för sinnessjuka den 28 juni 1918, som i statsrådsprotokollet angivits;

dels ock från och med år 1922 höja det ordinarie förslagsanslaget till hospitals underhåll med 1,900,000 kronor till 10,000,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts framställning om förändring av den nuvarande amanuensbefattningen vid Lunds hospital till en biträdande läkarbefattning har riksdagen ansett sig böra bifalla, och har riksdagen ej heller funnit anledning till erinran mot förslagen om indragning av en bageriförestånderskebefattning vid Nyköpings hospital samt om anställandet av en förestånderska vid vartdera av Västerviks och Sätters hospital, en

arbetsförestånderska vid Piteå hospital och en uppsyningsman vid Västerviks hospital. Däremot har riksdagen med hänsyn till att av medicinalstyrelsen framlagt förslag om löne reglering för hospitalpersonalen för närvarande är under 1902 års löne regleringskommittés prövning, vilken prövning torde komma att slutföras under innevarande år, icke funnit skäl föreligga att biträda förslagen om vissa befattningshavares uppförande å ordinarie stat eller uppflyttning i högre löne grad. Detta gäller sålunda uppförandet å ordinarie stat av en extra maskinist av andra graden vid Östersunds hospital och en hantverksföreståndare av samma grad vid Göteborgs hospital samt uppflyttandet i högre löne grad av en maskinist vid Nyköpings hospital och av en hantverkare och en eldare vid Lunds hospital.

På grund av vad riksdagen sålunda beslutat, skulle § 3 i avlöningsreglementet för sjukvårds- och ekonomipersonalen vid statens anstalter för sinnessjuka av den 28 juni 1918, med däri genom kungörelse den 9 juli 1920 (sv. förf.-saml. nr 554) gjorda ändringar, erhålla följande ändrade lydelse, att tillämpas från och med den 1 januari 1922:

§ 3.

Antalet av nedanstående befattningar utgör:

Sjukvårdspersonal..

Uppsyningsman av 1:a graden	15
» » 2:a »	5
» » 3:e »	14
Förestånderska » 1:a »	14
» » 2:a »	8
» » 3:e »	21

Ekonomipersonal.

Maskinmästare av 1:a graden	9
» » 2:a »	5
Maskinist » 1:a »	13
» » 2:a »	16
Hantverksföreståndare av 1:a graden	27
» » 2:a »	85
Trädgårdsmästare	14
Befallningsman	11
Köksförestånderska av 1:a graden	11
» » 2:a »	4
» » 3:e »	2

Tvättförestånderska av 1:a graden	11
» » 2:a »	4
Bageriförestånderska » 1:a »	2
» » 2:a »	9
Arbetsförestånderska	13

Antalet övriga i § 2 omförmälda befattningar bestämmes för varje år av Kungl. Maj:t.

Riksdagen, som i övrigt icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får sålunda anmäla, att riksdagen

dels godkänt sådan ändring från och med år 1922 i avlöningsstaten för läkar- och kontorspersonalen vid statens hospital och asyler, att å staten för Lunds hospital och asyl uppföres ytterligare en biträdande läkare med en avlöning av 5,000 kronor, varav 3,400 kronor lön och 1,600 kronor tjänstgöringspenningar, ävensom förordnat, att nämnde biträdande läkare skall äga åtnjuta de förmåner i övrigt samt i tillämpliga delar vara underkastad de bestämmelser och villkor, som gälla för läkar- och kontorspersonalen vid statens hospital och asyler;

dels föreskrivit, att det belopp av högst 38,000 kronor, som av riksdagen beviljats till arvoden åt tjänstemän, vilka icke äro i hospitalens eller asylernas lönestater upptagna, skall från och med år 1922 nedsättas till 35,500 kronor;

dels beslutat de ändringar i avlöningsreglementet för sjukvårds- och ekonomipersonalen vid statens anstalter för sinnessjuka den 28 juni 1918, som här ovan angivits;

dels ock från och med år 1922 höjt det ordinarie förslagsanslaget till *hospitals underhåll* med 1,900,000 kronor till 10,000,000 kronor.

71:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 75) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, av det utav 1918 års lagtima riksdag beviljade anslaget å 230,000 kronor såsom *bidrag till de befordringsavgifter, vilka befattningshavare, tillhörande sjukvårds- och ekonomipersonalen vid statens hospital och asyler, hava att, därest de från och med år 1919 tillträda befattning å ordinarie stat, enligt reglementet för civilstatens änke- och pupillkassa till nämnda kassa erläggas, på extra stat för år 1922 såsom förslagsanslag, högst, anvisat ett belopp av 45,000 kronor.*

72:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 77), att för uppförande av ett hospital vid Hälsingborg på extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 4,000,000 kronor, att utgå ur statsverkets fond av rusdrycksmedel.

Vid prövning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har riksdagen ansett sig böra anvisa det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet. Riksdagen förutsätter emellertid, att Eders Kungl. Maj:t nogsamt tillser, att kostnaderna för byggnadsarbetet så långt möjligt är begränsas och att sådana åtgärder beträffande arbetets organisation vidtagas, som förhindrar ett återupprepande av vad i detta avseende förekommit vid anstaltsbyggnaden i Strängnäs.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för *uppförande av ett hospital vid Hälsingborg* på extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 4,000,000 kronor, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel.

73:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 78) att för uppförande av tre bostadshus för personal vid Uppsala hospital och asyl på extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 230,800 kronor.

Riksdagen, som förväntar, att vederbörande myndigheter söka i möjligaste mån nedbringa kostnaderna för fullbordandet av bostadshusen i fråga, har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen för uppförande av *tre bostadshus för personal vid Uppsala hospital och asyl* på extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 230,800 kronor.

74:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 79) att för fortsättande av arbetet med anläggande av ett reningsverk för vattenledningsvattnet vid Östersunds hospital på extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 165,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså anmäla, att riksdagen för fortsättande av arbetet med anläggande av ett *reningsverk för vattenledningsvattnet vid Östersunds hospital* på extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 165,000 kronor.

75:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 80) att för tillbyggnad av maskinhuset vid Stockholms hospital i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten C. Westman i januari 1920 uppgjorda ritningar på extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 67,900 kronor.

Riksdagen, som funnit Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag om tillbyggnad av maskinhuset vid Stockholms hospital väl motiverat, har alltså ansett sig böra anvisa medel för ändamålet ifråga. Vid granskning av i ärendet ingivna ritningar och kostnadsförslag har riksdagens vederbörande utskott emellertid funnit, att rummen i den för maskinmästaren

avsedda bostaden böra kunna till sin storlek något minskas samt att för-
enklingar i byggnadssättet i övrigt kunna vidtagas. På grund härav
och med hänsyn till numera inträdda prissänkningar å byggnadsmaterialier
har riksdagen ansett anslaget kunna begränsas till 60,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för *tillbyggnad av maskin-
huset vid Stockholms hospital* i huvudsaklig överensstämmelse med av
arkitekten C. Westman i januari 1920 uppgjorda ritningar på extra
stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 60,000 kronor.

76:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 81) att för
inköp för Härnösands hospitals behov av dels ett staden Härnösand till-
hörigt markområde om 3,220 kvadratmeter jämte å området växande
skog till ett pris av högst 7,100 kronor, dels ock vissa änkan Kristina
Strömberg tillhöriga byggnader till ett pris av högst 15,000 kronor, på
extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 22,100 kronor.

Då riksdagen funnit Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag väl
motiverat och de för markområdet och byggnaderna betingade köpe-
villkoren för staten fördelaktiga, har riksdagen för *inköp för Härnösands
hospitals behov av dels ett staden Härnösand tillhörigt markområde om
3,220 kvadratmeter jämte å området växande skog till ett pris av högst
7,100 kronor, dels ock vissa änkan Kristina Strömberg tillhöriga bygg-
nader till ett pris av högst 15,000 kronor, på extra stat för år 1922
anvisat ett förslagsanslag, högst, 22,100 kronor.*

77:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 277) anmält, har
riksdagen

dels medgivit inrättandet från och med år 1922 av en statens upp-
fostringsanstalt för sinnesslöa gossar ävensom från tidpunkt, som Eders
Kungl. Maj:t bestämmer, av en statens uppfostringsanstalt för sinnes-
slöa flickor, att förläggas, förstnämnda anstalt till Salbohed i Västman-
lands län och sistnämnda anstalt till Drottning Sofias stiftelses nuva-
rande skolhem i Vänersborg;

dels ock å extra stat för år 1922 beviljat

till utförande, i huvudsaklig överensstämmelse med ett av chefen
för socialdepartementet förordat förslag, av vissa *ändrings- och repara-
tionsarbeten m. m. vid Drottning Sofias stiftelses skolhem i Vänersborg
samt till komplettering av inventarierna* därstädes ett reservationsanslag
av 57,000 kronor;

till *avlöningar och vikariatsersättningar åt befattningshavare vid statens
uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar* ett förslagsanslag, högst, 12,025
kronor;

till *bidrag till driftkostnader i övrigt vid samma anstalt* ett förslags-
anslag av 29,800 kronor;

till *avlöningar och vikariatsersättningar m. m. åt befattningshavare vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor* under senare halvåret 1922 ett förslagsanslag, högst, 3,880 kronor; samt

till *bidrag till driftkostnader i övrigt vid samma anstalt* under senare halvåret 1922 ett förslagsanslag av 8,450 kronor.

78:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 85) har riksdagen för år 1922 upptagit det *ordinarie anslaget till underhåll av Järvsö sjukhus för spetälska* med oförändrat belopp, 23,500 kronor.

79:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 86) att till täckande av brist å *ordinarie anslaget till underhåll av Järvsö sjukhus för spetälska* på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 16,500 kronor.

Med hänsyn till numera inträdd prissänkning å livsförnödenheter och bränsle m. m. har riksdagen ansett, att en jämkning i det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslaget bör kunna äga rum. Riksdagen, som nedsatt anslaget med 4,500 kronor, får alltså anmäla, att riksdagen till *täckande av brist å ordinarie anslaget till underhåll av Järvsö sjukhus för spetälska* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 12,000 kronor.

80:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 87) att dels medgiva, att statsbidrag för driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalter må från och med år 1922 utgå i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen angivna grunder, dels och från och med år 1922 höja det *ordinarie förslagsanslaget till bidrag för driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalter*, nu 2,500,000 kronor, med 100,000 kronor till 2,600,000 kronor.

I överensstämmelse med riksdagens i ämnet fattade beslut har Eders Kungl. Maj:t genom kungörelser den 28 juni 1918 (sv. förf.-samling nr 494) och den 12 september 1919 (sv. förf.-samling nr 589) fastställt villkor och bestämmelser för åtnjutande av bidrag från anslaget till driftkostnader vid tuberkulossjukvårdsanstalter.

Omförmälda kungörelser innehålla i §§ 1 och 2 följande:

Statsbidrag utgår allenast till sådan anstalt, som prövas vara på tillfredsställande sätt anordnad och där avgiften för vårdplats i allmän sjuksal icke utgår med högre belopp än 1 krona för dag, dock att, där anstalt är avsedd för personer, tillhörande viss kommun eller landstingsområde, hinder för statsbidrags åtnjutande ej må föranledas av den omständigheten, att avgiften för vård av person från annan ort utgår med högre belopp.

Från och med år 1920 utgör bidragets belopp för tuberkulossjukhus 2 kronor, för tuberkulossjukstugor och tuberkulosavdelningar å lasarett 1 krona 50 öre

samt för kustsjukhus och kustsanatorier för skrofulösa barn 1 krona 75 öre, allt för dag och patient, för vilken avgiften ej är högre än 1 krona om dagen, dock med den inskränkning att för län eller stad, som ej deltagar i landsting, statsbidrag ej i något fall må utgå till flera sjukplatser än en på varje tusental av länets eller stadens invånare, däri dock ej inberäknat antalet sjukplatser å kustsjukhus och kustsanatorier för skrofulösa barn eller tuberkulossjukvårdsanstalt, som är avsedd för vård av sjuka från hela riket utan företräde för sjuka från visst län eller viss stad, samt med undantag därjämte beträffande Jämtlands och Norrbottens län, där statsbidrag må utgå för varje sjukplats utan inskränkning i förhållande till invånarantalet.

Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag innebär, att den nu gällande bestämmelsen om statsbidragets relation till invånarantalet skulle borttagas beträffande samtliga län samt att för erhållande av dylikt bidrag patientavgiften för vårdplats i allmän sjuksal skulle från och med år 1922 få utgå med högst 2 kronor å tuberkulossjukhus, med högst 1 krona 50 öre å tuberkulossjukstugor och tuberkulosavdelningar å lasarett samt med högst 1 krona 75 öre å kustsjukhus och kustsanatorier för skrofulösa barn.

Vad först vidkommer förslaget att sätta maximiavgiften per vårdplats till ett belopp lika med statsbidraget eller, med detta förslag tillämpat på de nu utgående statstillskotten, för vårdplats i allmän sjuksal, högst 2 kronor å tuberkulossjukhus, högst 1 krona 50 öre å tuberkulossjukstugor och tuberkulosavdelningar å lasarett samt högst 1 krona 75 öre å kustsjukhus och kustsanatorier för skrofulösa barn, finner sig riksdagen kunna bifalla detsamma. Likaledes anser sig riksdagen kunna ansluta sig till förslaget att bestämmelsen om begränsning av statsbidragets relation till folkmängden upphäves utom beträffande städer, som ej deltaga i landsting.

Även i övrigt finner riksdagen icke anledning till annan erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag än att riksdagen icke blivit övertygad om behovet av att för år 1922 höja förslagsanslaget utöver det belopp, som anvisats för år 1921, utan håller riksdagen före, att anslaget kan bibehållas jämväl för år 1922 vid 2,500,000 kronor.

Under återopande av vad riksdagen sålunda anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels medgivit, att statsbidrag för driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalter må från och med år 1922 utgå i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 7 januari 1921 angivna grunder,

dels ock för år 1922 upptagit det ordinarie förslagsanslaget till *bidrag för driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalter* med oförändrat belopp, 2,500,000 kronor.

81:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 88) medgiva, att statsbidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter må från och med år 1922 utgå i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen angivna grunder.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen funnit sig kunna bifalla och får alltså anmäla, att riksdagen medgivit, att statsbidrag till *uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter* må från och med år 1922 utgå i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 7 januari 1921 angivna grunder.

82:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 89) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1922 beviljat ett förslagsanslag å 15,000 kronor för beredande av *bidrag till medellösa eller mindre bemedlade personer för resor till och från de vid västkusten belägna statsunderstödda kustsanatorierna*, att utgå under de villkor, Eders Kungl. Maj:t bestämmer.

83:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 90) att ordinarie reservationsanslaget för resestipendier åt läkare för studier i tuberkulossjukvård må upptagas till oförändrat belopp, 2,000 kronor.

Under förevarande punkt har departementschefen upptagit frågan om stipendier för läkare, som genomgå utbildningskurser i tuberkulossjukvård, och därvid erinrat, att enligt nu gällande bestämmelser i avseende å ifrågakvarande stipendier antages stipendiat, som skall hava avlagt medicine licentiatexamen, av medicinalstyrelsen samt är skyldig att vid det av Konung Oscar II:s jubileumsfonds sanatorier, som honom av medicinalstyrelsen anvisas, delta i en av överläkaren vid sanatoriet given studiekurs under 60 dagar. Av stipendiebeloppet, som numera utgör 550 kronor, utbetalar styrelsen dels 240 kronor till stipendiaten, sedan styrelsen prövat och godkänt dennes deltagande i kursen, dels till sanatoriets överläkare, såsom ersättning för ledningen av undervisningen, 100 kronor, dels ock till sanatoriets styrelse, såsom ersättning för kost och rum åt stipendiaten, 3 kronor 50 öre om dagen.

Departementschefen har nu uttalat sig för dels att stipendiebeloppen höjas till 1,000 kronor, vilket belopp skulle fördelas sålunda, att 340 kronor skulle utbetalas till stipendiaten, 300 kronor till sanatoriets överläkare samt 6 kronor om dagen till styrelsen vid sanatoriet såsom ersättning för kost och rum, dels ock att, därest medicine licentiat icke finnes såsom sökande till stipendium, medicine kandidat skulle kunna antagas till stipendiat.

Något anslag för ändamålet har departementschefen icke ansett behöva nu av riksdagen begäras, vid det förhållande att å de på extra stat för åren 1911—1916 beviljade stipendieanslagen funnes en reservation å något över 12,000 kronor.

Riksdagen, som visserligen i likhet med departementschefen ansett en viss förhöjning av stipendiebeloppens storlek erforderlig, har dock icke funnit sig böra medgiva, att en så avsevärd förhöjning, som den av departementschefen ifrågasatta, nu vidtages, utan har riksdagen ansett förhöjningen böra begränsas till 800 kronor, vilket belopp skulle fördelas med 300 kronor till stipendiaten, 200 kronor till läkaren vid sanatoriet och 5 kronor om dagen till sanatoriets styrelse.

Riksdagen, som i övrigt icke haft något att erinra mot vad departementschefen under förevarande punkt uttalat, får alltså anmäla, att riksdagen för sin del beslutat, att för utgående av stipendier för läkare, som genomgå utbildningskurser i tuberkulossjukvård, skola gälla av riksdagen här ovan angivna grunder.

84:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 91) föreslagit riksdagen att till upprätthållande av verksamheten vid de genom medel ur Konung Oscar II:s jubileumsfond inrättade folksanatorierna på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 750,000 kronor, att användas i enlighet med av Eders Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

Till upprätthållande av verksamheten vid de genom medel ur Konung Oscar II:s jubileumsfond inrättade folksanatorierna hava alltsedan år 1905 anslag beviljats av riksdagen. Sålunda har 1919 års lagtima riksdag för ifrågavarande ändamål beviljat dels för år 1920 ett förslagsanslag, högst, 400,000 kronor och dels på tilläggsstat för år 1919 ett förslagsanslag, högst, 300,000 kronor, varav hälften skulle täcka beräknad brist under år 1918 och hälften sådan brist under år 1919. Vidare har 1920 års riksdag på tilläggsstat för samma år anvisat ett förslagsanslag, högst, 1,021,000 kronor, därav 400,000 kronor avsåge att, jämte förberörda på tilläggsstat för år 1919 anvisade belopp å 150,000 kronor, täcka bristen för sistnämnda år, ävensom å extra stat för år 1921 beviljat ett förslagsanslag, högst, 750,000 kronor.

Till upprätthållande av verksamheten vid sanatorierna ifråga har Eders Kungl. Maj:t (punkt 24) på 1921 års tilläggsstat äskat ett förslagsanslag, högst, 54,232 kronor att användas i enlighet med av Eders Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

Vid prövning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen med hänsyn till den nedgång å pris å förnödenheter av skilda slag,

som under senare tid ägt rum, och i betraktande av att de av överstyrelsen för ifrågavarande jubileumsfond verkställda beräkningarna angående anslagsbehovet för nästkommande år uppgjorts i augusti 1920, funnit sig böra nedsätta det av Eders Kungl. Maj:t å 1922 års stat äskade beloppet till 700,000 kronor. Enligt vad riksdagens vederbörande utskott inhämtat, läser den brist, som uppstått i 1919 års räkenskaper, kunna täckas av de anslag, som av riksdagen för åren 1920 och 1921 anvisats, och kan riksdagen sålunda ej bifalla Eders Kungl. Maj:ts framställning om ytterligare anslag för sistsagda år.

Riksdagen har alltså till *upprätthållande av verksamheten vid de genom medel ur Konung Oscar II:s jubileumsfond inrättade folksanatorierna* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 700,000 kronor, att användas i enlighet med av Eders Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

85:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 92), att på extra stat för år 1922 bevilja ett förslagsanslag å 300,000 kronor att användas till statsbidrag för understödjande av dispensärverksamhet under villkor i huvudsaklig överensstämmelse med de nu gällande.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får alltså anmäla, att riksdagen på extra stat för år 1922 beviljat ett förslagsanslag å 300,000 kronor att användas till statsbidrag för *understödjande av dispensärverksamhet* under villkor i huvudsaklig överensstämmelse med de nu gällande.

86:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 93) att på extra stat för år 1922 anvisa dels ett förslagsanslag, högst, 15,000 kronor såsom bidrag till upprätthållande av verksamheten vid radiumhemmets poliklinik, dels ock ett förslagsanslag av 31,000 kronor såsom bidrag till upprätthållande av verksamheten vid hemmets klinik, allt att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med de av chefen för socialdepartementet i statsrådsprotokollet angivna grunderna.

Till täckande av brist som uppstått för radiumhemmets verksamhet under år 1920 har Eders Kungl. Maj:t å tilläggsstat för innevarande år äskat ett förslagsanslag, högst, 35,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra anvisa anslag i överensstämmelse med vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit såväl för år 1921 som för år 1922 och icke haft något att erinra mot de av Eders Kungl. Maj:t föreslagna grunderna för utanordnande av anslagen för sist sagda år, anmäler alltså nu beträffande 1922 års stat, att riksdagen på extra stat för år 1922 anvisat *dels* ett förslagsanslag, högst, 15,000 kronor såsom *bidrag till upprätthållande av verksamheten vid radiumhemmets poliklinik, dels ock*

ett förslagsanslag av 31,000 kronor såsom *bidrag till upprätthållande av verksamheten vid hemmets klinik*, allt att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med de av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 7 januari 1921 angivna grunderna.

87:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit (punkt 94) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för beredande av bidrag, enligt nu gällande grunder, till *medellösa eller mindre bemedlade personer för resor till och från radiumhemmet i Stockholm* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag å 15,000 kronor.

88:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 95), att till statsbidrag för uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 2,000,000 kronor.

Riksdagen, som funnit det icke vara erforderligt, att ifrågavarande anslag uppföres med så högt belopp som det av Eders Kungl. Maj:t föreslagna, håller före, att en sänkning av anslaget med 500,000 kronor kan äga rum.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *statsbidrag för uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 1,500,000 kronor.

89:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 96) att till statsbidrag för driften av epidemisjukhus på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 600,000 kronor.

Riksdagen, som ansett, att en proportionsvis lika stor minskning kan äga rum beträffande förevarande anslag som ifråga om det under nästföregående punkt upptagna, får alltså anmäla, att riksdagen till *statsbidrag för driften av epidemisjukhus* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 450,000 kronor.

90:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 97),

dels medgiva, att statsbidrag till anordnande av kliniker vid vanförestalterna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg, till underhåll av skol- och uppfostringshem för vanföra samt till understöd åt de i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg av föreningarna för bistånd åt vanföra inrättade undervisningsanstalterna för vanföra m. m. må från och med år 1921 utgå i enlighet med av departementschefen förordade grunder; *dels* ock upptaga det å riksstaten uppförda ordinarie förslagsanslaget till kliniker vid vanförestalterna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg till oförändrat belopp 179,500 kronor.

Vid behandling år 1919 av frågan angående anslag till kliniker vid vanförestalterna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg anförde riks-

dagen, att riksdagen ansåg det kunna ifrågasättas, huruvida icke i fortsättningen statsbidraget till ifrågavarande anstalter borde bestämmas till visst belopp för varje å anstalt intagen patient eller elev och sålunda icke, på sätt Eders Kungl. Maj:t då föreslagit, ställas i förhållande till anstalternas driftkostnader.

Riksdagen, som alltjämt hävdar denna uppfattning, har icke funnit sig kunna bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag om ändring i de nu gällande grunderna för statsbidrags utgående.

Vad det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet beträffar, har detsamma icke givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen får sålunda anmäla, dels att Eders Kungl. Maj:ts förslag om ändring i grunderna för utgående av statsbidrag till anordnande av kliniker vid vanförestalterna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg, till underhåll av skol- och uppfostringshem för vanföra samt till understöd åt de i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg av föreningarna för bistånd åt vanföra inrättade undervisningsanstalterna för vanföra m. m. icke av riksdagen bifallits;

dels ock att riksdagen upptagit det å riksstaten uppförda *ordinarie förslagsanslaget till kliniker vid vanförestalterna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg* till oförändrat belopp, 179,500 kronor.

91:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 98) har riksdagen upptagit det å riksstaten uppförda *ordinarie förslagsanslaget till underhåll av skol- och uppfostringshem för vanföra* med oförändrat belopp, 131,400 kronor.

92:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 99) har riksdagen upptagit det å riksstaten uppförda *ordinarie förslagsanslaget till de i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg av föreningarna för bistånd åt vanföra inrättade undervisningsanstalterna för vanföra m. m.* till oförändrat belopp, 184,500 kronor.

93:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 100), att till understöd åt Eugeniahemmet på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 80,000 kronor, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet angivna grunder.

Å tilläggsstat för innevarande år har Eders Kungl. Maj:t föri frågavarande ändamål jämväl äskat ett förslagsanslag, högst, 80,000 kronor.

Av den i ärendet förebragta utredningen framgår, att Eugeniahemmet, vars verksamhet givetvis måste anses vara av mycket behjärtansvärd art, på grund av krisförhållandena kommit i ett brydsamt ekonomiskt läge. Å andra sidan måste riksdagen med bekymmer

konstatera, att jämväl denna framställning utgör ett led i en allmän tendens hos på enskilt initiativ tillkomna välgörenhetsanstalter att under fordrande tidsperioder söka överflytta en större eller mindre del av sin ekonomiska börda på statsverket och att sedan allt framgent vidbliva en dylik ställning. Riksdagen har därför trott sig böra i nu förevarande fall lösa frågan på så sätt, att ett tillfälligt anslag lämnas såsom hjälp för anstalten att komma ur de nuvarande svårigheterna, och sker detta under uttalande av den förvisning, att det skall lyckas de betydande enskilda krafter, som hittills stått bakom och ekonomiskt bisträckt denna anstalt, att framdeles utan direkt statsunderstöd uppehålla verksamheten. Vid sådant förhållande har riksdagen icke funnit skäl uppställa andra särskilda villkor för anslaget åtnjutande än att verksamheten under åren 1921 och 1922 upprätthålles i en omfattning, ungefärlig med den nuvarande.

Riksdagen har ansett sig kunna bevilja ett belopp av 50,000 kronor å 1921 års tilläggsstat och 50,000 kronor å 1922 års riksstat, eller sammanlagt 100,000 kronor.

I annat sammanhang återkommande till förslaget beträffande anslag å 1921 års tilläggsstat, får riksdagen, med åberopande av vad sålunda anförts, alltså nu anmäla, att riksdagen till *understöd åt Eugeniahemmet* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 50,000 kronor.

94:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 101), att från och med år 1922 höja det ordinarie förslagsanslaget till bestridande av kostnader för allmän hälso- och sjukvård, nu 275,000 kronor, med 725,000 kronor eller till 1,000,000 kronor.

Riksdagen, som ansett sig böra anvisa det utav Eders Kungl. Maj:t äskade beloppet och icke funnit skäl till erinran mot vad departementschefen under förevarande punkt anfört — detta jämväl beträffande framställningen rörande ersättning för patients inställelse för läkareundersökning — får alltså anmäla, att riksdagen från och med år 1922 höjt det ordinarie förslagsanslaget till bestridande av kostnader för *allmän hälso- och sjukvård*, nu 275,000 kronor, med 725,000 kronor eller till 1,000,000 kronor.

95:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 102), att till beredande av bidrag, i enlighet med av 1918 års lagtima riksdag godkända grunder, för lindring i mindre bemedlade patients å landsbygden sjukvårdskostnader å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 230,000 kronor.

Enligt vad riksdagens vederbörande utskott inhämtat, har av det för år 1920 anvisade anslaget å 230,000 kronor allenast 3,347 kronor 18 öre utbetalats. Vid sådant förhållande har riksdagen ansett sig kunna nedsätta anslaget för år 1922 med 100,000 kronor till 130,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till beredande av bidrag, i enlighet med av 1918 års lagtima riksdag godkända grunder, för *lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader* å extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 130,000 kronor.

96:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:ts föreslagit riksdagen (punkt 103) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1922 anvisat

dels till bestridande av kostnaderna för anordnande i Stockholm av en *statens skola för utbildning av distriktssköterskor* ett förslagsanslag å 8,000 kronor;

dels till stipendier för *sjuksköterskor* för genomgående av nämnda skola ett förslagsanslag, högst, 20,000 kronor;

dels ock för beredande av *statsbidrag för anställning av distriktsköterskor* i enlighet med gällande grunder ett förslagsanslag å 250,000 kronor.

97:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 104), har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för beredande av *statsbidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 500,000 kronor.

98:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 397) anmält, har riksdagen

dels höjt det under rubriken »*Barnmorskeundervisningen och barnbördshusen*» upptagna ordinarie anslag med 34,023 kronor, varigenom samma anslag, nu 38,680 kronor, kommer att uppgå till 72,703 kronor;

dels ock till anordnande av *repetitionskurser för barnmorskor* å extra stat för år 1922 beviljat ett förslagsanslag, högst, 15,500 kronor.

99:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 107), har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för *bestridande av kostnaderna för skötseln av den å karantänsanstalten på Känsö befintliga koloxidapparaten* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 1,000 kronor.

100:o) Med bifall till vad Eders Kungl. Maj:ts föreslagit riksdagen (punkt 108) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, som bidrag till skolföreståndaren J. Henrikssons i Rostock verksamhet för *odling av frön för uppdragande av medicinalväxter m. m.*

på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 3,000 kronor.

101:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 109) att från och med år 1922 höja det ordinarie anslaget till resestipendier åt civila läkare från 3,500 kronor till 7,000 kronor.

Enligt Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag skulle ifrågavarande stipendier från och med nästkommande år utgå med 4,000 respektive 3,000 kronor. Stipendierna skulle sålunda fördubblas.

Riksdagen, som visserligen anser, att en förhöjning av ifrågavarande anslag är motiverad, har emellertid funnit densamma bära begränsas till femtio procent, i följd varav det större stipendiet kommer att utgå med 3,000 kronor och det mindre med 2,250 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen från och med år 1922 höjt det ordinarie anslaget till *resestipendier åt civila läkare* från 3,500 kronor till 5,250 kronor.

102:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag och under uttalande av sin anslutning till vad departementschefen anfört angående höjning av Sveriges bidrag till internationella hälsovårdsbyrån i Paris, har riksdagen upptagit det ordinarie förslagsanslaget till *Sveriges andel i kostnaderna för den internationella hälsovårdsbyrån i Paris* med oförändrat belopp 7,000 kronor.

103:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 312) anmält, har riksdagen för *provisoriska åtgärder beträffande sjukvården inom rikets ödemarksområden m. m.* beviljat på extra stat för år 1922 ett förslagsanslag, högst, 72,500 kronor, att användas i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 14 mars 1921 angivna grunder.

Överståthållareämbetet.

104:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 112) att till fortsatt utgivande av tidningen »Polisunderrättelser» på extra stat för 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 95,000 kronor.

Ifrågavarande anslag, som för innevarande år utgår till samma belopp, som det av Eders Kungl. Maj:t för år 1922 äskade, har för åren 1918, 1919 och 1920 utgjort respektive 38,400, 48,000 och 78,000 kronor.

De sålunda år efter år vidtagna förhöjningarna av anslaget hava i huvudsak varit beroende på ökade pris å tryckalster och klichéer samt ökade arbetslöner.

Riksdagen, som med hänsyn till numera sjunkande framställningskostnader anser, att en jämkning av det av Eders Kungl. Maj:t äskade beloppet bör kunna äga rum, har nedsatt detsamma med 15,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till fortsatt utgivande av tidningen »*Polisunderrättelser*» på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag, högst, 80,000 kronor.

105:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 113), att såsom bidrag för upprätthållande av centralbyrån för fingeravtryck på extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 30,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts ifrågasvarande förslag, anser sig emellertid böra ifrågasätta, huruvida icke anslaget hädanefter skulle kunna i någon mån begränsas.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen såsom bidrag för upprätthållande av *centralbyrån för fingeravtryck* på extra stat för år 1922 anvisat ett förslagsanslag av 30,000 kronor.

Landsstaten.

106:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 114) att 1:o) å ordinarie staten för landsstaten från och med år 1922 uppföra *dels* för Stockholms län en länsbokhållare av andra lönegraden med en årlig avlöning av 3,500 kronor, därav 2,000 kronor lön, 1,200 kronor tjänstgöringspenningar och 300 kronor ortstillägg; för Malmöhus län en länsbokhållare av andra lönegraden med en årlig avlöning av 3,200 kronor, därav 2,000 kronor lön och 1,200 kronor tjänstgöringspenningar, för Östergötlands län en länsnotarie av andra lönegraden med en årlig avlöning av 3,200 kronor, därav 2,000 kronor lön och 1,200 kronor tjänstgöringspenningar, samt för Norrbottens län en länsnotarie av andra lönegraden med en årlig avlöning av 3,350 kronor, därav 2,000 kronor lön, 1,200 kronor tjänstgöringspenningar och 150 kronor ortstillägg, varjämte för samtliga ifrågasvarande befattningshavare kunna efter respektive 5, 10 och 15 år komma tre ålderstillägg å lönen, vart och ett å 500 kronor;

dels för Östergötlands län en landskontorist med en årlig avlöning av 2,400 kronor, därav 1,500 kronor lön och 900 kronor tjänstgöringspenningar, varjämte kunna efter respektive 5, 10 och 15 år komma tre ålderstillägg å lönen, vart och ett å 400 kronor;

2:o) föreskriva, att för de nya befattningshavare, som på grund av vad ovan föreslagits må varda uppförda å ordinarie stat, i tillämpliga

delar skola gälla de villkor och bestämmelser, som genom kungörelse den 14 juni 1917 (nr 472) äro stadgade för åtnjutande av de från 1918 års början fastställda avlöningsförmåner för landsstaten;

3:o) å ordinarie staten för landsstaten från och med år 1922 för vartdera av Jönköpings och Gävleborgs län, med uteslutande samtidigt från nämnda stat för vartdera länet av en landskontorist, uppföra ett kvinnligt biträde av andra lönegraden;

4:o) föreskriva, att de kvinnliga biträden, vilka sålunda uppföras å ordinarie staten för landsstaten, skola åtnjuta avlöning enligt bestämmelserna i kungörelsen den 19 juni 1919 (nr 507) angående nya avlöningsbestämmelser, att tillämpas från och med år 1920, för de hos ämbetsverk och myndigheter uppförda, under andra—åttonde huvudtitlarna, med undantag av postsparbanken, befintliga ordinarie kvinnliga biträdesbefattningarna m. m., med däri genom kungörelse den 9 juli 1920 (nr 583) gjorda ändringar; samt

5:o) höja det ordinarie anslaget till tjänstemän och betjante vid länsstyrelserna, nu 1,438,250 kronor, med 14,450 kronor till 1,452,700 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså anmäla, att riksdagen

I) å ordinarie staten för landsstaten från och med år 1922 uppfört dels för Stockholms län en länsbokhållare av andra lönegraden med en årlig avlöning av 3,500 kronor, därav 2,000 kronor lön, 1,200 kronor tjänstgöringspenningar och 300 kronor ortstillägg; för Malmöhus län en länsbokhållare av andra lönegraden med en årlig avlöning av 3,200 kronor, därav 2,000 kronor lön och 1,200 kronor tjänstgöringspenningar, för Östergötlands län en länsnotarie av andra lönegraden med en årlig avlöning av 3,200 kronor, därav 2,000 kronor lön och 1,200 kronor tjänstgöringspenningar, samt för Norrbottens län en länsnotarie av andra lönegraden med en årlig avlöning av 3,350 kronor, därav 2,000 kronor lön, 1,200 kronor tjänstgöringspenningar och 150 kronor ortstillägg, varjämte för samtliga ifrågavarande befattningshavare kunna efter respektive 5, 10 och 15 år komma tre ålderstillägg å lönen, vart och ett å 500 kronor;

dels för Östergötlands län en landskontorist med en årlig avlöning av 2,400 kronor, därav 1,500 kronor lön och 900 kronor tjänstgöringspenningar, varjämte kunna efter respektive 5, 10 och 15 år komma tre ålderstillägg å lönen, vart och ett å 400 kronor;

II) föreskrivit, att för de nya befattningshavare, som på grund av vad ovan angivits må varda uppförda å ordinarie stat, i tillämpliga

delar skola gälla de villkor och bestämmelser, som genom kungörelse den 14 juni 1917 (nr 472) äro stadgade för åtnjutande av de från 1918 års början fastställda avlöningsförmåner för landsstaten;

III) å ordinarie staten för landsstaten från och med år 1922 för vartdera av Jönköpings och Gävleborgs län, med uteslutande samtidigt från nämnda stat för vartdera länet av en landskontorist, uppfört ett kvinnligt biträde av andra lönegraden;

IV) föreskrivit, att de kvinnliga biträden, vilka sålunda uppföras å ordinarie staten för landsstaten, skola åtnjuta avlöning enligt bestämmelserna i kungörelsen den 19 juni 1919 (nr 507) angående nya avlöningsbestämmelser, att tillämpas från och med år 1920, för de hos ämbetsverk och myndigheter uppförda, under andra—åttonde huvudtitlarna, med undantag av postsparbanken, befintliga ordinarie kvinnliga biträdesbefattningarna m. m., med däri genom kungörelse den 9 juli 1920 (nr 583) gjorda ändringar; samt

V) höjt det ordinarie anslaget till *tjänstemän och betjante vid länsstyrelserna*, nu 1,438,250 kronor, med 14,450 kronor till 1,452,700 kronor.

107:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 115), att nedsätta det ordinarie anslaget till *övergångsstat för landstaten*, nu 39,500 kronor, med 3,100 kronor till 36,400 kronor.

Riksdagen har nedsatt det ordinarie anslaget till *övergångsstat för landsstaten*, nu 39,500 kronor, med 3,100 kronor till 36,400 kronor.

108:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 116) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, för beredande för år 1922 av *ortstillägg till vissa tjänstemän och betjante vid landsstaten i Göteborgs och Bohus län*, på extra stat för samma år anvisat ett förslagsanslag, högst, 3,750 kronor.

109:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 117) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1922 ställt till Eders Kungl. Maj:ts förfogande ett förslagsanslag av 800,000 kronor att, huvudsakligen under de i statsrådsprotokollet över civilärenden den 21 februari 1908 angivna villkor för åtnjutande av bidrag från anslaget, användas till *avlöning och underhåll av särskild polisstyrka på landet*, där sådan kan av förhållandena påkallas, under medgivande tillika, *dels* att av detta anslag erforderligt belopp må användas till åtgärder i särskilda fall för grövre brotts upptäckande och misstänkta personers efterspanande och gripande, *dels ock* att Eders Kungl. Maj:t må av anslaget använda lämpligt belopp till årsarvode åt den polistjänsteman, som förordnas att inom socialdepartementet bi-

träda ej mindre vid förande av register över den polisstyrka, som kan komma att ur vissa städers poliskårer ställas till länsstyrelsernas förfogande för beredande av polisskydd vid oroligheter å rikets landsbygd, än ock vid beredning inom departementet av frågor om samma polisstyrkas användning i förekommande fall.

110:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 241) anmält, har riksdagen till *ersättning åt lappfogdar m. m.* på extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 43,550 kronor.

111:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 119) *dels* medgiva att för beredande av bostad åt landsfiskalen i Arjeplogs distrikt må för Eders Kungl. Maj:ts och kronans räkning inköpas en i statsrådsprotokollet omförmäld, å Arjeplogs kyrkoplats belägen fastighet samt därstädes verkställas inrednings- och byggnadsarbeten i huvudsaklig överensstämmelse med av länsstyrelsen i Norrbottens län jämte skrivelse den 18 september 1920 till Eders Kungl. Maj:t insända ritningar med däri av byggnadsstyrelsen föreslagna ändringar, *dels ock* för ifrågasvarande ändamål på extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 43,500 kronor.

I samband med Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till behandling förehäft två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren (nr 105) och den andra inom andra kammaren (nr 73), vari hemställts, att riksdagen med ändring av Eders Kungl. Maj:ts förslag måtte för beredande av bostad m. m. åt landsfiskalen i Arjeplogs distrikt på extra stat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 38,100 kronor.

På grund av den i ärendet förebragta utredningen har riksdagen ansett sig böra anvisa anslag för beredande av bostad åt landsfiskalen i ovanberörda distrikt. Vid granskning av i ärendet ingivna ritningar har riksdagen emellertid funnit, att det av länsstyrelsen i Norrbottens län den 26 oktober 1920 avgivna förslaget för lösande av landsfiskalens bostadsfråga bör, såsom i tillräcklig grad tillgodoseende det föreliggande behovet, antagas.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag och med bifall till ovanberörda motioner,

dels medgivit, att för beredande av bostad åt landsfiskalen i Arjeplogs distrikt må för Eders Kungl. Maj:ts och kronans räkning inköpas en i statsrådsprotokollet över socialärenden den 7 januari 1921 omförmäld, å Arjeplogs kyrkoplats belägen fastighet samt därstädes verkställas inrednings- och byggnadsarbeten i huvudsaklig överensstämmelse med av

länsstyrelsen i Norrbottens län jämte skrivelse den 18 september 1920 till Eders Kungl. Maj:t insända ritningar med de inskränkningar som av länsstyrelsen i skrivelse den 26 oktober 1920 ifrågasatts samt med av byggnadsstyrelsen föreslagna ändringar,

dels ock för ifrågavarande ändamål på extra stat för år 1922 anvisat ett reservationsanslag av 38,100 kronor.

Diverse.

112:o) Såsom riksdagen i särskild skrivelse (nr 330) anmält, har riksdagen å extra stat för år 1922 anvisat

dels till *statsbidrag*, i huvudsaklig överensstämmelse med i statsrådsprotokollet över socialärenden den 29 april 1921 angivna grunder, *åt kommuner med flera för uppförande av vissa bostadsbyggnader* ett reservationsanslag å 1,500,000 kronor att direkt utgå av byggnadsskattemedel;

dels ock till *utförande genom ingenjörsvetenskapsakademien av tekniskt-vetenskapliga undersökningar på byggnadsområdet* ett förslagsanslag, högst, 85,000 kronor.

113:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 122) har riksdagen till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet över finansärenden den 7 januari 1921 angivna grunder, av *extra lönetillägg* åt en del tjänstemän och betjänte i de till socialdepartementet hörande ämbetsverk och kårer på extra stat för år 1922 anvisat såsom förslagsanslag ett belopp av 3,000 kronor.

114:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag har riksdagen från och med år 1922 sänkt det under femte huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till *ålderstillägg*, nu 500,000 kronor, med 50,000 kronor till 450,000 kronor.

115:o) Såsom i särskild skrivelse (nr 279) anmälts, har riksdagen under femte huvudtiteln uppfört ordinarie förslagsanslaget till *rese- och traktamentspenningar* med 800,000 kronor.

Övriga ordinarie anslag.

116:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande år äro uppförda under femte huvudtiteln, har Eders Kungl. Maj:t icke föreslagit annan ändring än att, till jämnande av huvudtitelns slut-

summa, förslagsanslaget till bestridande av tryckningskostnader, som icke skola av andra medel gäldas, måtte höjas från dess nuvarande belopp 300,044 kronor med 77 kronor till 300,121 kronor.

Riksdagen får anmäla, att samtliga ordinarie anslag under femte huvudtiteln, som här ovan icke blivit särskilt omförmälda, för år 1922 fastställts till samma belopp, som uti innevarande års riksstat; dock att förslagsanslaget till bestridande av tryckningskostnader, som icke skola av andra medel gäldas, för jämnande av huvudtitelns slutsumma höjts från 300,044 kronor med 42 kronor till 300,086 kronor.

Stockholm den 17 juni 1921.

Med undersätlig vörndnad.

Verkliga utgifter.

V. Femte huvudtiteln. Socialdepartementet.

	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
A. Departementet.				
1			24,000	
2				2,000
3			283,900	
4			10,400	
5				13,700
			318,300	15,700
	Säger för departementet			
B. Sociala verk och inrättningar.				
Riksförsäkringsanstalten:				
1	238,500			
2		1,450,000		
3	50,000			
4		20,000		
5	34,000		322,500	1,470,000
Försäkringsrådet:				
6			87,000	
7				70,000
Socialstyrelsen:				
8	312,000			
9		137,000		
10		144,000		

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
11	Centrala skiljenämnden för vissa arbetstvister, <i>förslagsanslag</i>		30,000		
12	Särskilda skiljedomare i arbetstvister, <i>förslags- anslag</i>		15,000		
13	Offentliga arbetsförmedlingen i riket, <i>förslags- anslag</i>		200,000		
14	Medellösa arbetssökandes resor, <i>förslagsanslag</i>		30,000		
15	Bekämpande av arbetslösheten och lindrande av nöd, <i>förslagsanslag</i> , högst, att utgå av stats- verkets fond av rusdrycksmedel		3,000,000		
16	Understöd i vissa fall åt genom tobaksmonopo- lets införande nödlidande personer, <i>förslags- anslag</i>		140,000		
17	Internationella föreningen för arbetslöshetens bekämpande, <i>förslagsanslag</i> , högst		750		
18	Mellanfolkliga arbetsamtet i Basel, <i>förslags- anslag</i> , högst		750	312,000	3,697,500
Arbeterskydd:					
19	Yrkesinspektionen	164,100			
20	Personligt lönetillägg åt yrkesinspektrisen Ker- stin Hesselgren, <i>förslagsanslag</i> , högst		1,000		
21	Yrkesinspektionens verksamhet, <i>förslagsanslag</i> , högst		60,000		
22	Permanent utställningen i Stockholm av skydds- anordningar mot olycksfall och ohälsa i ar- betet, <i>förslagsanslag</i> , högst		8,000	164,100	69,000
Statens tvångsarbetsanstalter:					
23	Statens tvångsarbetsanstalter, <i>förslagsanslag</i> ..	556,000			
24	Övergångsstat, <i>förslagsanslag</i>	15,000		571,000	
Nykterhetsverksamhet:					
Alkoholistvård:					
25	Driftkostnader för statens vårdanstalt för alkoholister vid Svartsjö, <i>för- slagsanslag</i>	50,000			
26	Anordnande och drivande av en ny statens vårdanstalt för alkoholister i Landskrona, <i>förslagsanslag</i>	10,000			
27	Avlöningar och vikariatsersättningar åt befattningshavare vid statens vårdanstalt å Venngarn för alko- holister, <i>förslagsanslag</i> , högst	38,395			

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
28	Bidrag till driftkostnaderna i övrigt för statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, <i>förslagsanslag</i>	58,000			
29	Erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader, <i>förslagsanslag</i>	100,000			
30	Statens kostnader för farliga alkoholister m. m., <i>förslagsanslag</i>	17,000			
31	Anordnande av erkända alkoholistanstalter, <i>reservationsanslag</i>	10,000			
32	Sakkunnigt biträde hos socialstyrelsen för ärenden rörande alkoholistvården, <i>förslagsanslag</i> , högst	3,600	286,995		
	Främjande av nykterhet och motarbetande av dryckenskapens följder:				
33a	<i>Förslagsanslag</i> , högst	22,750			
33b	<i>Reservationsanslag</i>	3,000	25,750		
34	Understöd åt nykterhetsnämnderna* m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel		100,000		412,745
	Sjukförsäkring:				
35	Sjukkasseväsandets befrämjande, <i>förslagsanslag</i>	2,800,000			
36	Extra statsbidrag för år 1921 åt registrerade sjukkassor, <i>förslagsanslag</i>		1,800,000		
37	Sjukkassor, som meddela moderskapsunderstöd, <i>förslagsanslag</i>		150,000		
38	Tillsyn över understödsföreningar, <i>förslagsanslag</i> , högst		6,000	2,800,000	1,956,000
	Arbetsrådet:				
39	Kostnader för tillämpning av lagen om arbetstidens begränsning m. m., <i>förslagsanslag</i>				164,100
	Allmänna pensionsförsäkringen:				
40	Pensionsstyrelsen, <i>förslagsanslag</i>	624,000			
41	Pensionsstyrelsens verksamhet m. m., <i>förslagsanslag</i>		700,000		
42	Statens kostnad för pensionstillägg och understöd åt de personer, som äro därtill berättigade jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring enligt dess lydelse före lagen den 8 juni 1915, <i>förslagsanslag</i>		18,785,000		

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
43	Bidrag till understöd åt de personer, som genom lagen den 8 juni 1915 blivit delaktiga i den allmänna pensionsförsäkringen, <i>förslagsanslag</i> , högst		5,590,000		
44	Ersättning till postverket för dess bestyr med pensionsutbetalningar m. m., <i>förslagsanslag</i>		143,500		
45	Ersättning till postsparbanken för dess bestyr med den på frivilliga avgifter grundade pensionsförsäkringen, <i>förslagsanslag</i>		300		
46	Postsparbankens kostnader för tryckning och expediering av pensionskvitton för treårsperioden 1921—1923, <i>förslagsanslag</i> , högst		175,000		
47	Ersättning till häradskrivarna för pensionsförteckningar, <i>förslagsanslag</i>		50,000	624,000	25,443,800
	Fattigvård och barnavård:				
48	Fattigvården i Stockholm och landsorten	9,564			
49	Fattigvården i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>	700,000			
50	Svenska fattigvårdsförbundet, <i>förslagsanslag</i> , högst		29,400		
51	Stipendier för beivrande av Svenska fattigvårdsförbundets kurs i Stockholm för utbildande av föreståndarinnor vid ålderdomshem och barnhem, <i>förslagsanslag</i> , högst		3,000		
52	Statsinspektion av fattigvården, <i>förslagsanslag</i> , högst		49,650		
53	Bidrag till uppförande eller inrättande av arbetshem, <i>förslagsanslag</i>		80,000		
54	Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem, <i>förslagsanslag</i>		100,000		
55	Allmänna barnhuset i Stockholm	84,700			
56	Frimurarbarnhuset	2,750			
57	Barnhusen i landsorten	28,380		825,394	262,050
	Diverse sociala ändamål:				
58	Nationalföreningen mot emigrationen, <i>förslagsanslag</i> , högst		10,000		
59	Drottning Sophias skyddshem, <i>förslagsanslag</i> , högst		4,000		
60	Frälsningsarméns räddningshem, <i>förslagsanslag</i> , högst		10,000		

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
61	Göteborgs kvinnohem, <i>förslagsanslag</i> , högst		3,000		
62	Vita bandets småbrukshem Håkanstorp, <i>förslagsanslag</i> , högst		2,500		29,500
	Säger för sociala verk och inrättningar			5,705,994	33,574,695
C. Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.					
<i>Medicinalstyrelsen med dithörande stater.</i>					
1	Medicinalstyrelsen, <i>förslagsanslag</i>	352,100			
2	Övergångsstat	4,500			
3	Medicinalstyrelsens verksamhet, <i>förslagsanslag</i> , högst		34,700		
4	Personligt avlöningstillägg till en befattningshavare hos medicinalstyrelsen, <i>förslagsanslag</i> , högst ..		1,300		
Statsmedicinska anstalten:					
5	Statens bakteriologiska la- boratorium	102,290			
6	Upprätthållande av driften vid statens bakteriologiska laboratorium, <i>förslagsan- slag</i> , högst			120,000	
7	Statens rättskemiska la- boratorium	19,550			
8	Förstärkning av anslaget till statens rättskemiska laboratorium, <i>förslagsan- slag</i> , högst			6,200	
9	Statens farmaceutiska la- boratorium, <i>förslagsanslag</i> , högst		21,700		
		121,840	147,900		
10	Förste provinsialläkare och provinsialläkare	1,506,300			
11	Skrivbiträde och övriga expenser åt förste provin- sialläkare m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst		52,400		
12	Bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsial- läkare å landsbygden, <i>reservationsanslag</i>		150,000		
13	Provisoriska lönetillägg åt förste provinsialläkare och provinsialläkare, <i>förslagsanslag</i> , högst		220,000		
14	Flyttningsbidrag åt vissa provinsialläkare, <i>för- slagsanslag</i>		10,000		

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
15	Omedelbart provisoriskt avhjälpande av läkarbristen, särskilt i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län, <i>förslagsanslag</i> , högst		50,000		
16	Resestipendier åt förste provinsialläkare m. fl., <i>reservationsanslag</i>	5,000			
17	Avlöning åt civila läkarstipendiater, <i>reservationsanslag</i>	31,000			
18	Bidrag till extra provinsialläkares avlöning, <i>förslagsanslag</i>	40,000		2,060,740	666,300
<i>Sjukvårdsanstalterna.</i>					
Sinnessjukvårdsanstalterna:					
19	Hospitals underhåll, <i>förslagsanslag</i>	10,000,000			
20	Bidrag till befordringsavgifter för vissa befattningshavare vid statens hospital och asyler, <i>förslagsanslag</i> , högst		45,000		
21	Resestipendier åt vid statens hospital och asyler anställda läkare, <i>reservationsanslag</i>	1,000			
22	Nytt hospital vid Hälsingborg, <i>reservationsanslag</i> , att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel ..		4,000,000		
23	Bostadshus för personal vid Uppsala hospital och asyl, <i>reservationsanslag</i>		230,800		
24	Vattenreningsverk vid Östersunds hospital, <i>reservationsanslag</i>		165,000		
25	Tillbyggnad av maskinhuset vid Stockholms hospital, <i>reservationsanslag</i>		60,000		
26	Inköp av visst markområde m. m. för Härnösands hospital, <i>förslagsanslag</i> , högst		22,100		
27	Anstalter för obildbara sinnesslöa, <i>förslagsanslag</i>	450,000			
28	Anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka, <i>förslagsanslag</i>	700,000			

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
29	Epileptikeranstalter, <i>förslagsanslag</i>	100,000			
30	Vissa ändrings- och reparationsarbeten m. m. för statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor vid Drottning Sophias stiftelses skolhem i Vänersborg, <i>reservationsanslag</i>	57,000			
31	Avlöningar och vikariatersättning				
	ningar åt befattningshavare vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar, <i>förslagsanslag</i> , högst	12,025			
32	Bidrag till driftkostnader i övrigt vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar, <i>förslagsanslag</i>	29,800			
33	Avlöningar och vikariatersättning				
	ningar m. m. åt befattningshavare vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor, <i>förslagsanslag</i> , högst	3,880			
34	Bidrag till driftkostnader i övrigt vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor, <i>förslagsanslag</i>	8,450	11,251,000	4,634,055	
	Övriga sjukvårdsanstalter:				
35	Lasarets underhåll	15,774			
36	Resestipendier åt ordinarie läkare vid länslasarett m. fl., <i>reservationsanslag</i>	3,000			
37	Underhåll av Järvsö sjukhus för spetälska	23,500			
38	Täckande av brist å anslaget till underhåll av Järvsö sjukhus för spetälska, <i>förslagsanslag</i> , högst	12,000			
39	Bidrag för driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalter, <i>förslagsanslag</i>	2,500,000			

			Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
40	Resebidrag till vissa patienter vid kustsanatorierna, <i>förslagsanslag</i>	15,000				
41	Resestipendier åt läkare för studier i tuberkulossjukvård, <i>reservationsanslag</i> ..	2,000				
42	De genom medel ur Konung Oscar II:s jubileumsfond inrättade folksanatorierna, <i>förslagsanslag</i> , högst	700,000				
43	Statsbidrag till dispensärverksamhet, <i>förslagsanslag</i>	300,000				
44	Behandling av medellösa lupuspatienter från landsorten, <i>förslagsanslag</i>	30,000				
45	Radiumhemmets poliklinik, <i>förslagsanslag</i> , högst	15,000				
46	Radiumhemmets klinik, <i>förslagsanslag</i>	31,000				
47	Resebidrag till vissa patienter vid radiumhemmet, <i>förslagsanslag</i>	15,000				
48	Statsbidrag för uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus, <i>förslagsanslag</i>	1,500,000				
49	Statsbidrag för driften av epidemisjukhus, <i>förslagsanslag</i>	450,000	2,574,274	3,038,000		
Vanföreväsendet:						
50	Kliniker vid vanförestalterna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg, <i>förslagsanslag</i>	179,500				
51	Polikliniker vid vanförestalterna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg, <i>förslagsanslag</i>	15,000				
52	Underhåll av skol- och uppfostringshem för vanföra, <i>förslagsanslag</i>	131,400				
53	Bidrag till resor för vanföra jämte vårdare, <i>förslagsanslag</i>	35,000				

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
54	De i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg inrättade undervisningsanstalterna för vanföra m. m., <i>förslagsanslag</i>				
	184,500				
55	Eugeniahemmet, <i>förslagsanslag</i> , högst	545,400	50,000	14,370,674	7,722,055
	50,000				
	<i>Hälsovård i allmänhet.</i>				
56	Kostnader för allmän hälso- och sjukvård, <i>förslagsanslag</i>	1,000,000			
57	Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader, <i>förslagsanslag</i>		130,000		
58	Statens skola för utbildning av distriktssköterskor, <i>förslagsanslag</i>		8,000		
59	Stipendier för sjuksköterskor för genomgående av statens skola för utbildning av distriktssköterskor, <i>förslagsanslag</i> , högst		20,000		
60	Statsbidrag för anställning av distriktssköterskor, <i>förslagsanslag</i>		250,000		
61	Statsbidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor, <i>förslagsanslag</i>		500,000		
62	Barnmorskeundervisningen och barnbördshusen	72,703			
63	Repetitionskurser för barnmorskor, <i>förslagsanslag</i> , högst		15,500		
64	Ortopediska institutet	8,250			
65	Skyddskoppypningen, <i>förslagsanslag</i>	240,000			
66	Karantänsanstalten på Käsö, <i>förslagsanslag</i> , högst	16,600			
67	Skötsel av den å karantänsanstalten på Käsö befintliga koloxidapparaten, <i>förslagsanslag</i> , högst		1,000		
68	Bidrag till odling av frön för uppdragande av medicinalväxter m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst		3,000		
69	Svenska läkarsällskapet	3,000			
70	Resestipendier åt civila läkare	5,250			
71	Sveriges andel i kostnaderna för den internationella hälsovårdsbyrån i Paris, <i>förslagsanslag</i>	7,000			
72	Provisoriska åtgärder beträffande sjukvården inom rikets ödemarksområden m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst		72,500	1,352,803	1,000,000
	Säger för medicinalstaten samt hälso- och sjukvården			17,784,217	9,388,355

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
D. Överståthållarämbetet.					
1	Överståthållarämbetet			123,822	
2	Utgivande av »Polisunderrättelser», <i>förslagsanslag</i> , högst				80,000
3	Centralbyrån för fingeravtryck, <i>förslagsanslag</i> ..				30,000
	Säger för överståthållarämbetet			123,822	110,000
E. Landsstaten.					
1	Landshövdingarna			318,500	
2	Tjänstemän och betjänte vid länsstyrelserna			1,452,700	
3	Sakkunniga till biträde vid utredningar m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst			12,000	
4	Arvoden åt extra länsnotarier m. m., <i>reservationsanslag</i>			383,000	
5	Fögderiförvaltningarna			2,358,531	
6	Vikariatsersättningar vid fögderiförvaltningarna, <i>förslagsanslag</i>			25,000	
7	Övergångsstat			36,400	
8	Ortstillägg till vissa tjänstemän och betjänte vid landsstaten i Göteborgs och Bohus län, <i>förslagsanslag</i> , högst				3,750
9	Avlöning och underhåll av särskild polisstyrka på landet, <i>förslagsanslag</i>				800,000
10	Ersättning åt lappfogdar m. m., <i>reservationsanslag</i>				43,550
11	Bostad åt landsfiskalen i Arjeplogs distrikt, <i>reservationsanslag</i>				38,100
	Säger för landsstaten			4,586,131	885,400
F. Diverse.					
1	Statsbidrag åt kommuner m. fl. för uppförande av vissa bostadsbyggnader, <i>reservationsanslag</i> , att av byggnadsskatt direkt utgå				1,500,000
2	Utförande genom ingenjörsvetenskapsakademien av tekniskt-vetenskapliga undersökningar på bygg- nadsområdet, <i>förslagsanslag</i> , högst				85,000
3	Extra lönetillägg, <i>förslagsanslag</i>				3,000
4	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>			450,000	
5	Rese- och traktementspenningar, <i>förslagsanslag</i> ..			800,000	

	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
6			225,000	
7			40,000	
8			1,000,000	
9			300,086	
	Säger för diverse	.....	2,815,086	1,588,000
	Summa	.....	31,333,550	45,562,150